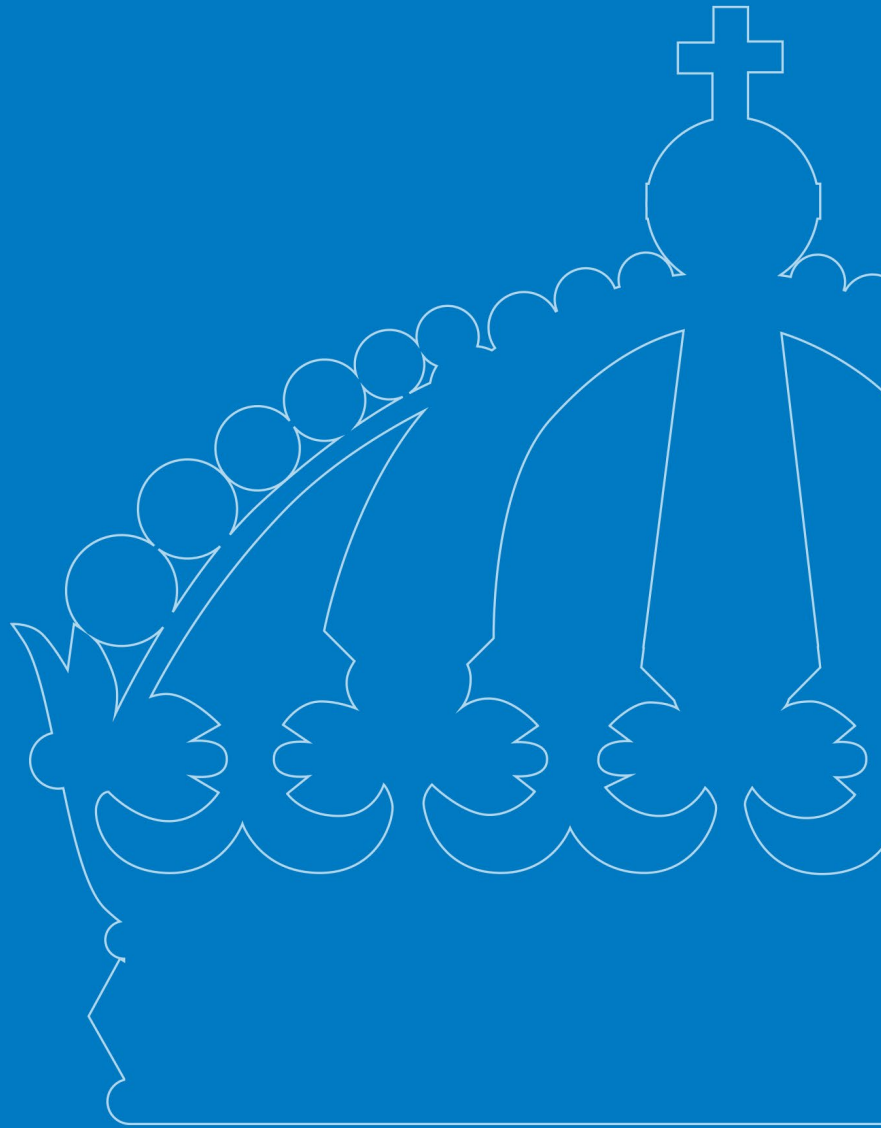

Fjällnära skogar med höga naturvärden - Berg kommun

Sammanställning av Länsstyrelsens naturvärdesinventeringar
ovan och i nära anslutning till fjällnära gränsen

UTGIVEN AV: Länsstyrelsen i Jämtlands län, januari, 2024

HUVUDFÖRFATTARE: Linda Johannesson, Jesper Wadstein, Amanda Tas

MEDFÖRFATTARE: Steve Daurer, Pär Hedberg, Jan Henriksson, Erland Lindblad, Johan Råghall, Linda Spjut, Bjarne Tuttoren, Pontus Wallén

FOTO OMSLAG: Länsstyrelsen

LÖPNUMMER: 2022:18

DIARIENUMMER: 511-1067-2022

PUBLIKATIONEN KAN LADDAS NER FRÅN VÅR HEMSIDA: www.lansstyrelsen.se/jamtland

Innehållsförteckning

INLEDNING	5
Syfte	5
BERG KOMMUN	7
Gräftåvallen	9
Gråberget	10
Gräftåvallen	10
Långbodflon	12
Präsbodarna-Gråhögen	13
BRÖTARNA	15
RÖVRAN, N LJUNGDALEN	16
Röversjöarna	17
Björnsjöberget	17
Lövberget	19
BJÖRNHÅBERGET	21
Långtjärnberget - Björnhåberget	22
ÖVRE LJUNGDALEN	23
Nyvallen	24
Kattugleknallen	25
Södra Ljungdalsberget	27
Skärvagsdalen	28
Hulten-Skärdalen	29
Nordsäteren-Styggåsen	31
Dalsjöberget-Särvvålen	32
RÅBERGET, S LJUNGDALEN	34
Råberget	35
Stygghuvudet	35
Väster-Mjöingen	36

Inledning

Länsstyrelsen har under åren 2007–2008 och 2018–2020 genomfört ett stort antal fältinventeringar och naturvärdesbedömningar av skogar med höga naturvärden. I denna rapportserie presenteras de skogar med höga naturvärden utan formellt skydd som har identifierats ovan och i anslutning till gränsen för fjällnära skog. Resultatet från inventeringarna presenteras i separata rapporter efter den kommun de inventerades i.

Delområden: Presenteras i rapportserien och består av områden med höga naturvärden som fält- eller helikopterinventerades under åren 2007–2008 och 2018–2020.

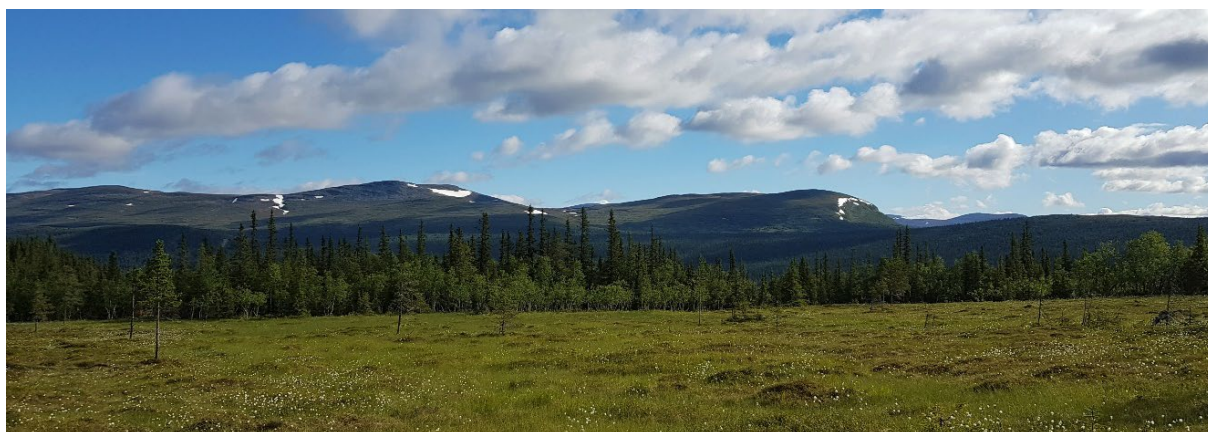
Fjällskogsområden: Presenteras i rapportserien och är en naturvärdesbedömning av nästan all skogsmark som ingår i större områden av potentiella kontinuitetsskogar ovanför eller i anslutning till den fjällnära gränsen^{1,2}. Bedömningarna grundar sig på den samlade information som Länsstyrelsen har om naturvärden i fjällskogslandskapet som 2020 har kompletterats med analyser av olika kartmaterial. Fjällskogsområdenas indelning har inte skett utifrån naturtypers utbredning, utan är snarare gjord för att områdena ska utgöra geografiskt praktiskt hanterbara enheter.

Syfte

- Sammanställa och tillhandahålla ett underlag för arbetet med bevarande av värdefull natur
- Sammanställa och tillhandahålla ett underlag för fysisk planering
- Att redovisa ett heltäckande kunskapsunderlag av de oskyddade större sammanhängande skogarna med höga naturvärden ovan och i anslutning till den fjällnära skogsgränsen

Användning av rapportserien

Rapportserien kan användas som ett underlag till bevarande av värdefull natur och fysisk planering. Inventeringarnas metodik, avgränsningar och bedömningar skiljer sig från Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering och kan därför inte användas för att bedöma om ett område håller nyckelbiotopklass.

Figur 2. Myr, gammelskog och fjäll.

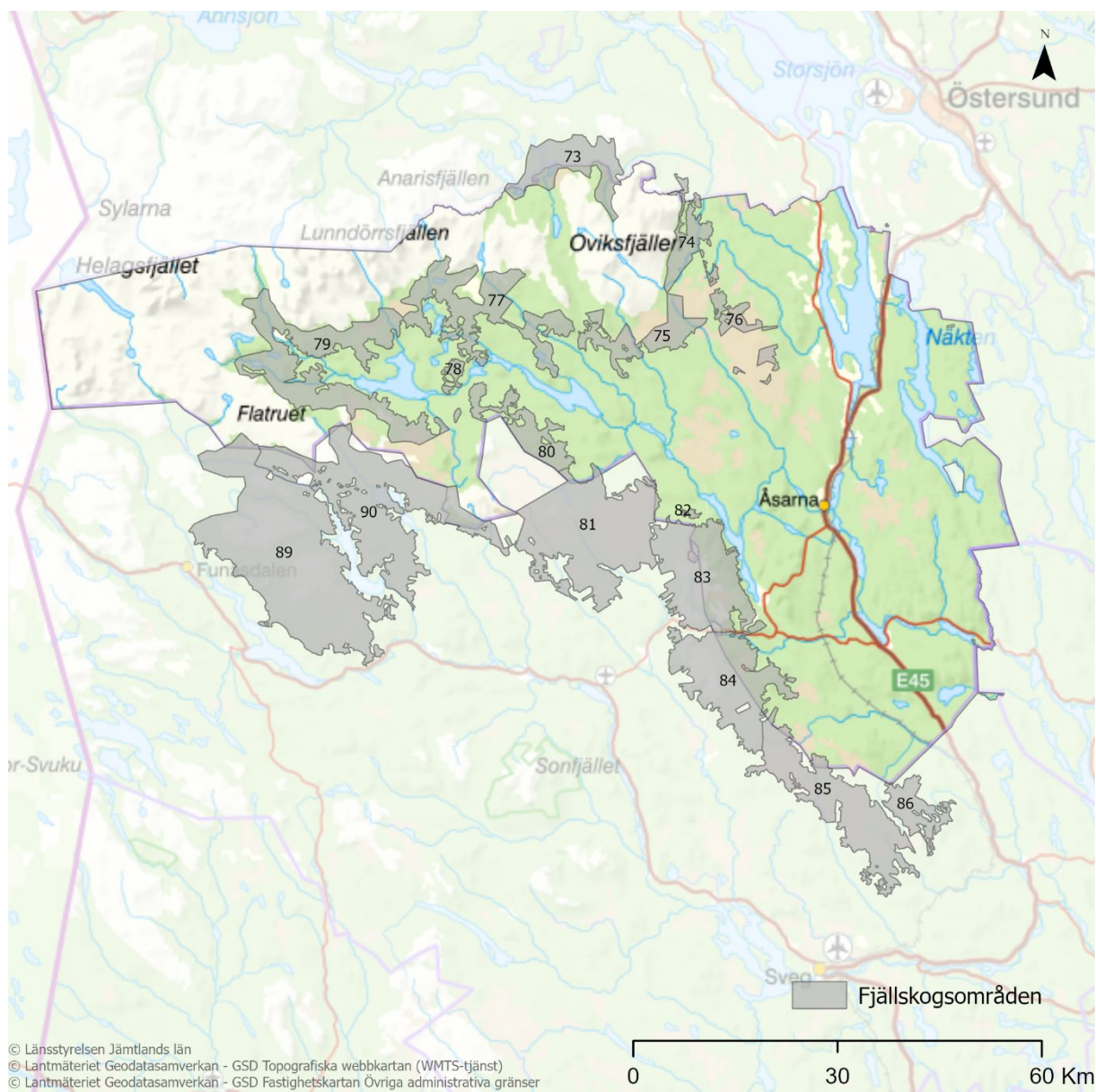
¹ Ahlkrona, E., Giljam, C., Wennberg, S., 2017. *Kartering av kontinuitetsskog i boreal region. Metria AB på uppdrag av Naturvårdsverket.*

² Metria, 2019. *Preciserad kartering av kontinuitetsskog i Jämtlands län. Metria AB på uppdrag av Naturvårdsverket*

Figur 3. Garnlav är en viktig karaktärsart i gamla skogar. Särskilt vanlig är arten i de västra nederbördsrika delar av länet där det går att hitta så kallade "gula skogar" med granar fullständigt draperade i garnlav.

Berg kommun

Figur 1 Kartan visar fjällskogsområden i Bergs kommun: 73 = Höglekardalen, 74 = Gräftåvallen, 75 = Långbodflon, 76 = Brötarna, 77 = Rövrån, N Ljungdalen, 78 = Björnhåberget, 79 = Övre Ljungandalen, 80 = Råberget, S Ljungdalen, 81 = Köpmankölen, 82 = Klövsjöfjällen, 83 = Klövsjöfjällen, 84 = Skorvdalsfjället, 85 = Tröskflyet, 86 = Himmelsflöten, 89 = Anåfjällen, och 90 = Särvsjön – Messlingen. Fjällskogsområdet Nr. 73 beskrivs i Åre kommun. Fjällskogsområdena Nr. 80, 81, 82, 83, 84, 85, 85, 86, 89, och 90 beskrivs i Härjedalens kommun.

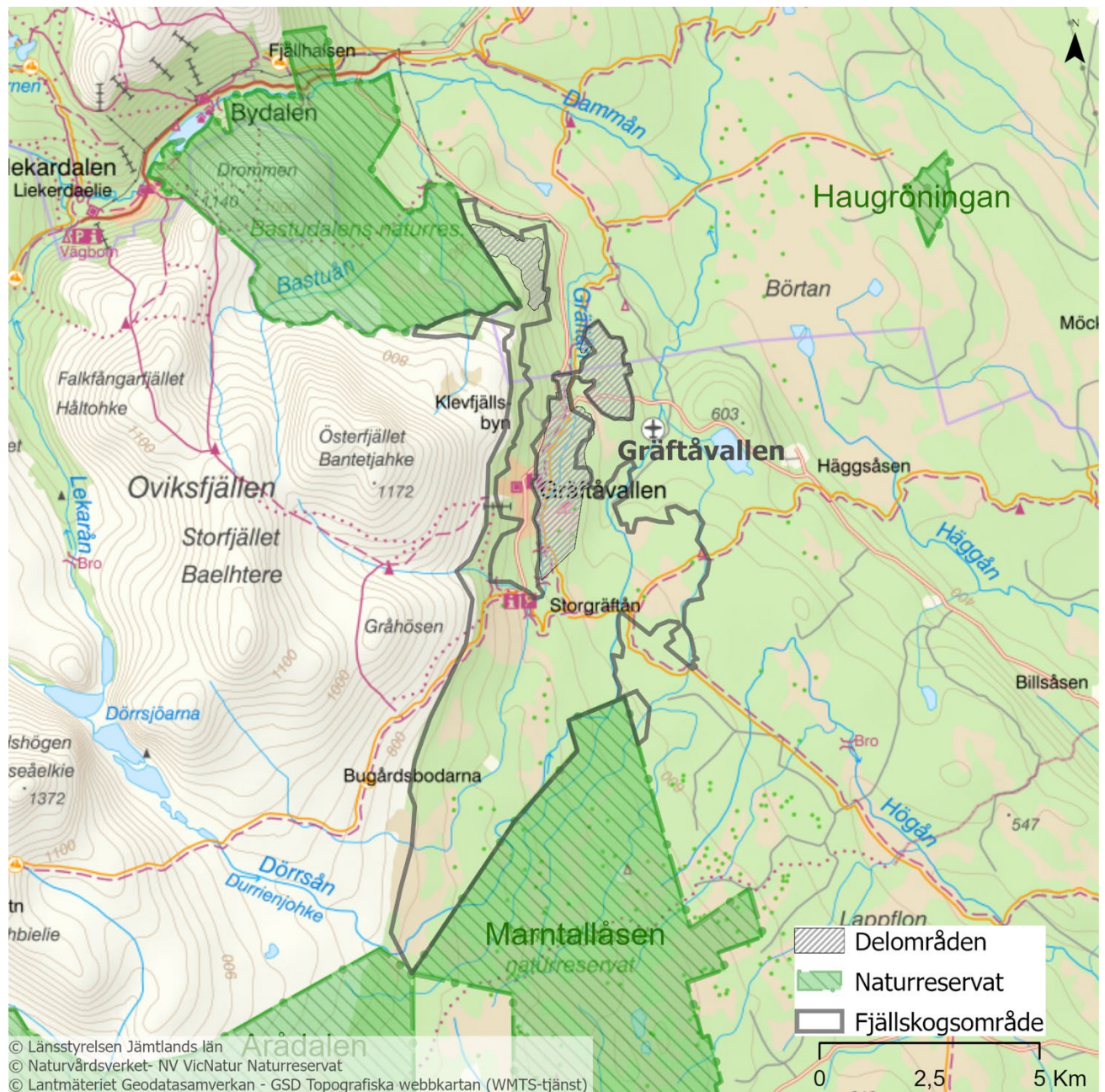
Tabell 1 Tabellen visar samtliga fjällskogsområden, med namn och nummer, som finns i Bergs kommun. Ett fjällskogsområde kan överlappa flera kommuner. Kolumnen "kommun" visar vilken kommun-delrapport fjällskogsområdet beskrivs i. Kolumnen "inventeringsår" visar vilket eller vilka år fjällskogsområdet är inventerat. "Area (ha)" avser den yta av fjällskogsområdet som finns i aktuell kommun för denna delrapport, "Area överlapp i annan kommun (ha)" är den yta av fjällskogsområdet som sträcker sig över intilliggande kommuner.

Kommun	Överlappar kommun	Nummer	Namn	Inventeringsår	Area (ha)	Area överlapp i annan kommun (ha)
BERG	ÅRE	74	Gräftåvallen	2008, 2020	3799	379
BERG		75	Långbodflon	2008, 2016, 2019	7721	
BERG		76	Brötarna		2292	
BERG		77	Rövrån, N Ljungdalen	2007, 2008, 2018, 2020	14 150	
BERG		78	Björnhåberget	2007, 2008, 2018	860	
BERG		79	Övre Ljungandalen	2008, 2016, 2018, 2019, 2020	20 785	
BERG		80	Råberget, S Ljungdalen	2019, 2020	5731	
BERG	HÄRJEDALEN	81	Köpmarkölen	2008, 2016, 2020	622	25 517
HÄRJEDALEN	BERG	82	Klövsjöfjällen	2007, 2016, 2020		42
HÄRJEDALEN	BERG	83	Klövsjöfjällen	2007, 2016, 2020	8030	9125
HÄRJEDALEN	BERG	84	Skorvdalsfjället	2007, 2008, 2019, 2020	11 457	4856
HÄRJEDALEN	BERG	85	Tröskflyet	2007, 2016, 2019, 2020	16 534	742
HÄRJEDALEN	BERG	86	Himmelsflöten	2020	4445	10
HÄRJEDALEN	BERG	89	Anåfjällen	2008, 2018, 2019, 2020	42 348	570
HÄRJEDALEN	BERG	90	Särvsjön - Messlingen	2018, 2019, 2020	25 349	2518

Gräftåvallen Obj.nr: 74

Nedanför Oviksfjällens östvända sluttningar ligger ett 4 200 hektar (varav 1800 hektar produktiv skogsmark) stort brandpräglat naturområde som domineras av barrblandskog samt myr och- och skogsmosaik. Skogarna har ofta rikligt lövinslag av björk, asp, sälg och rönn i sen succession. Det finns även inslag av näringsrik granskog och urskogsartad hållmarkstallskog och granskog.

Gråberget

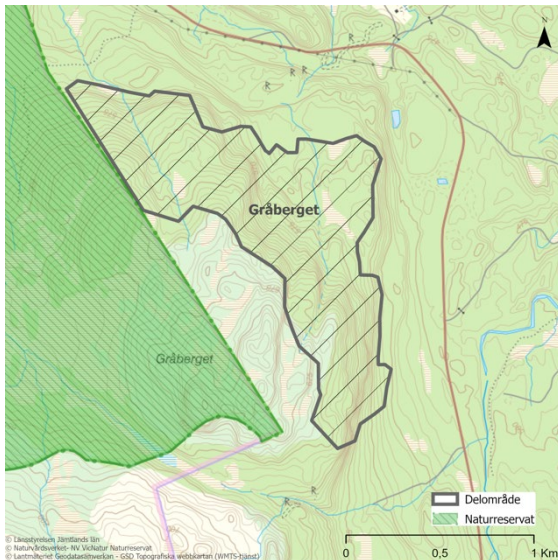
Kommuner: Åre

Area: 125 ha

Inventeringsmetod: Fältinventering

Besökt: 2008

Dominerande skogstyp: Granskog

Området är beläget vid Ovikfjällens nordöstra del och gränsar till Bastudalens naturreservat. Terrängen i området är starkt kuperat med ett stort inslag av branta ostvända sluttningar och mindre raviner. Sluttningen planar ut något i de östra delarna till en mosaik av bäckmiljöer, myrar och hållmarker.

Skogen domineras av gamla ofta urskogsartade skogar, dels granskog i sluttningarna och tallskog vid hållmarker och myrar. Granskogen har mycket höga naturvärden med riklig förekomst både av gamla träd och död ved i olika nedbrytningsstadier. Nedanför lodytorna och utmed bäckar så finns inslag av 28-30 meter höga grova granar och näringsrik granskog. Tallhållmarken och myren har allmän förekomst av gamla senvuxna knotiga tallar och död ved. Bland annat finns god förekomst av tjärrika torrakor och bohål. Bitvis finns även ett stort inslag äldre björk, sälg, rönn och enstaka aspar.

Sammantaget bedöms området i sin helhet ha mycket höga naturvärden.

Gräftåvallen

Kommun: Berg

Area: 568 ha

Inventeringsmetod: Fältinventering

Besökt: september 2020

Dominerande skogstyp: Barrblandskog

Detta relativt flacka område på omkring 600 m.ö.h. ligger precis öster om Oviksfjällen i anslutning till Gräftåvallen och Gräftåns dalgång. Området har en mängd olika naturtyper, där barrblandskog och myr-skog-mosaik dominerar.

Barrblandskogen i områdets norra del har i huvudsak uppkommit efter en kraftig skogsbrand med efterföljande rensning av användbart timmer och därför är få träd äldre än 130–140 år. Möjligen finns brandrefugiala delar t.ex. i Stugubergets ostsluttning. Granen dominerar mestadels och inslaget av lövträd i sen succession är rikligt med både björk, asp, sälg och rönn. Mot den östra gränsen är tallinslaget mera påtagligt. Plockhuggning verkar endast ha förekommit i sparsam omfattning.

Den södra delen i Gräftåns dalgång domineras av ganska sluten, lövrik granskog och åsen öster därom domineras av senvuxen barrblandskog med rikligt inslag av myrar. Här finns till skillnad mot i den norra delen en allmän förekomst av både tall och gran äldre än 150 år och även gott om gamla lövträd. Blott enstaka spår av brand hittas i död ved. Påverkansgraden är generellt högre i norr och i väster, nära bebyggelse och vägar, där spår av både äldre och nyare tiders skogsbruk bitvis är tydliga.

Markvegetationen varierar stort inom området men på frisk mark domineras ofta olika ris som blåbär, lingon, odon, kråkbär och ljung. Fuktiga–blöta marker kläs främst av olika hydrofila mossor men här och var finns starr-fräkentyp, ibland med inslag av högorter.

I den norra delen förekommer ofta sparsamt–måttligt med död ved, men kring Stuguberget är mängden riklig. På dess västsida pågår självgallring med gott om stående liggande och ganska klen död ved. Det finns även måttligt med gamla mossövertäckta grova

tallågor med brandspår. På ostsidan finns grövre lågor av gran, asp, björk och sälg i olika nedbrytningsstadier. I områdets södra del finns generellt en allmänt–riklig förekomst av död ved, men med stor variation avseende mängd, ålder och kvalitet. I anslutning till myrar finns rikligt med silverstubbar och torrakor.

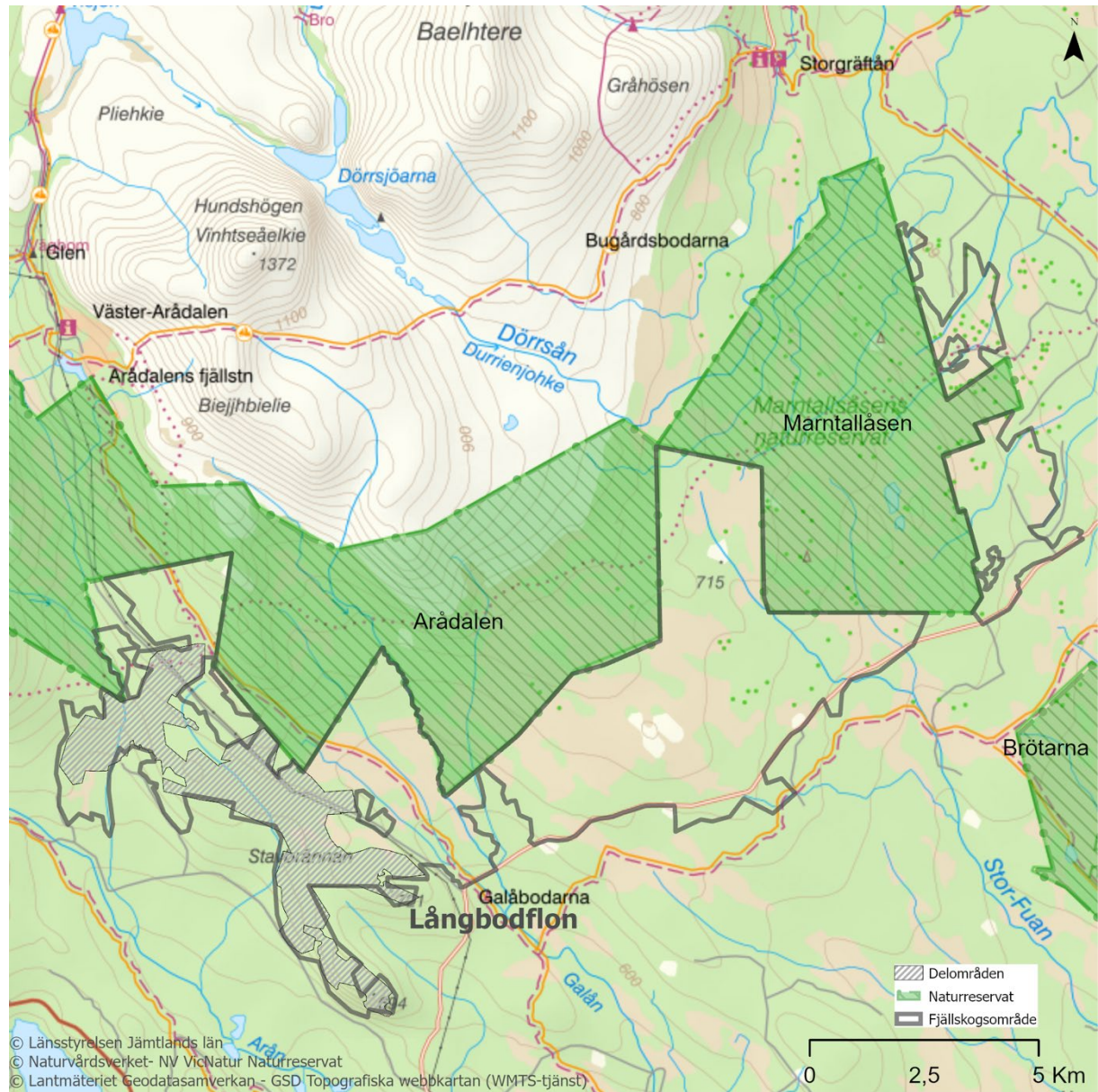
Med en mångfald av naturtyper, hög andel lövträd i sena successioner, god tillgång på gamla träd och död ved bedömer Länsstyrelsen att området har höga naturvärden. Mindre områden bedöms ha mycket höga naturvärden, medan andra smärre ytor bedöms utgöra utvecklingsmark.

Artfynd

Blanksvart spiklav (NT), doftskinn (NT), doftticka (VU), gammelgransskål (NT), granticka (NT), gränsticka (NT), järpe (NT), knottrig blåslav (NT), ladlav (NT), lunglav (NT), Ramaria sp. (S), rynkskinn (VU), skrovellav (NT), stuplav (S), tjäder, tretåig hackspett (NT), ullticka (NT), vedflamlav (NT)

Långbodflon Obj.nr: 75

Långbodflon är ett 7 700 hektar (varav 3 200 hektar produktiv skogsmark) stort område beläget strax sydost om Oviksfjällen i ett vidsträckt myr- och skogsmosaiklandskap. Området är varierat med såväl senvuxna som näringsrika granskogar, brandpräglad tallnatskogar och spridda förekomster av urskogsartade skogar.

Prästbodarna-Gråhögen

Kommun: Berg

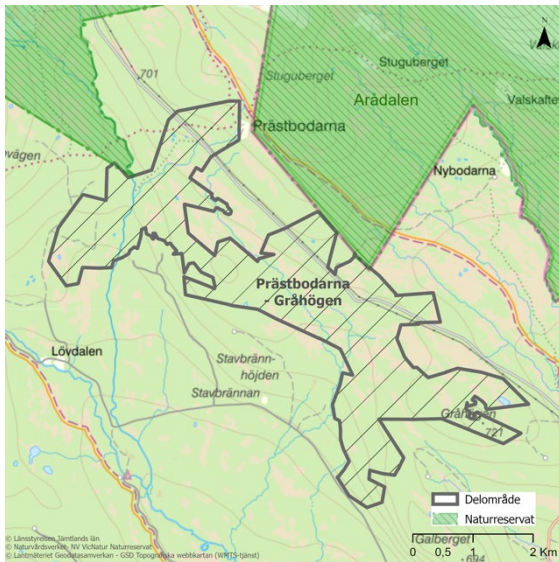
Area: 1 280 ha

Inventeringsmetod: Fältinventering

Besökt: september 2019

Dominerande skogstyp: Granskog

Arådalen ligger strax söder om Oviksfjällen, knappt sex mil sydväst om Östersund. Söder om Hundshögen, Lillfjället, Hästryggen och Busjöfjället finns en mosaik av fjäll, skog och myr som präglas av samisk kultur och lång tradition av fäbodliv. Området gränsar i norr till Arådalens naturreservat och i nordost ligger Marntallåsens naturreservat.

Området karaktäriseras av ett stort sammanhängande och mycket varierat skogslandskap med såväl senvuxna som näringsrika grannaturskogar, brandpräglade tallnaturskogar, lövrika barrblandskogar, sumpgranskogar, bäckraviner och myrmarker. I området finns även spridda partier med urskogsartade naturskogar.

Gråhögen är beläget strax väster om Galåbodarna i områdets östra del och består av äldre ofta glesa grandominerade barrskogar med inslag av både gamla tallar och granar. I gråhögens västsluttning och på toppen av Gråhögen finns tallskog med fyra generationer av tall där äldsta generationen är ca 300år. Det finns även inslag av mer produktiv gammal granskog med många grova

granar samt flera äldre björkar och sälgar. Mossbevuxna stubbar finns spridd vid Gråhögen vilket tyder på att skogen tidigare plockhuggits. Överlag finns sparsam-måttligt förekomst av död ved i olika nedbrytningsgrad och bitvis sparsamt med torrakor och gamla lågor av tall.

Galberget är beläget i områdets södra del och domineras av talldominerad barrblandskog med inslag av tallhed, hållmarker, blockrik mark och örtrik kalktallskog. I de fuktigare partierna förekommer brandrefugiella granskogar. Gamla tallar över 150år finns spridd i hela området. Kalktallskogen förekommer längst söderut närmast Galberget tillsammans med ett fångsgropssystem. Det finns spår från äldre plockhuggning i form av gamla stubbar särskilt nära vägen medan längre upp i sluttningen är påverkan mer sparsam. Brandspår i form av kolad ved finns i hela området och bitvis finns riklig förekomst av kolade högstubbar. Överlag är förekomsten av död ved allmänt-riklig med allt ifrån hård tjärrik död ved till färska lågor. Björklågor förekommer tämligen allmänt i hela området och i brandrefugierna finns det gott om död gran i olika nedbrytningsstadier.

Norr och Nordost om Stavbrännhöjden är skogen variationsrik och består till stora delar av en myr skogs mosaik med lågproduktiv barrblandskog med stort inslag av björk, senvuxna granar och tallar. Det finns även inslag av mer produktiv lövrik granskog och äldre grannaturskog. Området bär tydliga spår av plockhuggning. I den lågproduktiva delen domineras den döda veden av kläna lågor av gran och björk med flera gamla grövre mossövertäckta lågor och enstaka kolade högstubbar av tall. I lövrika granskogen och grannaturskogen finns allmän förekomst av död ved av både björk och gran i olika nedbrytning. Förekomsten av flera olika rödlistade vedsvampar indikerar att det finns en lång kontinuitet av lågor i skogen.

Området sydväst om prästbodarna består dels av betepräglad blandbarrskog med allmän förekomst av gammal tall och bukettformigt växande björkar, dels granskog med flera äldre och grova granar. Grova solitära tallar av

varierande ålder förekommer spritt i hela området, där de äldre tallarna har brandljud. Förekomsten av död ved är måttlig, bitvis allmän och består till största del av färska lågor med sparsamt av gamla grova granlågor och talltorrakor.

Länsstyrelsen bedömer att skogsområdet vid Galåbodarna/Arådalen hyser höga naturvärden. Vissa partier hyser mycket höga naturvärden, bland annat nordväst om Galberget. Andelen gamla träd, grova träd och fynden av rödlistade arter och signalarter i området styrker områdets höga naturvärden. Det finns dock inslag av utvecklingsmark där äldre träd saknas och där förekomsten av död ved är mer sparsam. Nordost om

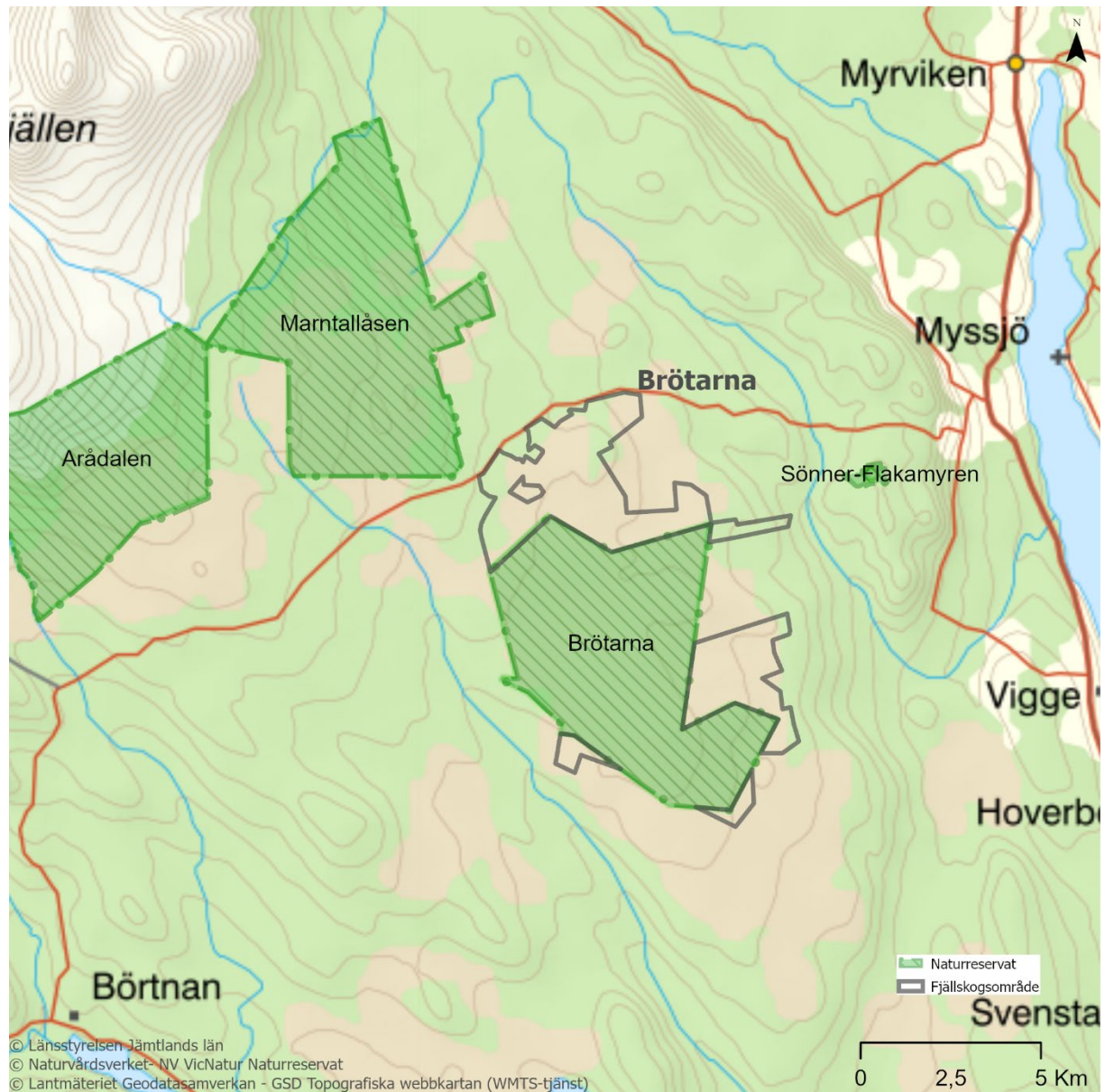
Stavbrännhöjden och sydväst om Prästbodarna finns utvecklingsmarker med god potential att utveckla höga naturvärden inom de närmsta 10-20 åren.

Artfynd

Bergrör, brundpudrad nållav (NT), bårdlav (S), doftskinn (NT), fjällripa, garnlav (NT), granticka (NT), gränsticka (NT), harticka (NT), kattfot, knottrig blåslav (NT), koralltaggschamp (NT), kranshakmossa, kötticka (NT), lavskrika, liljekonvalj, luddlav (S), nästlav (S), rosenticka (NT), rynkskinn (VU), skogsnycklar (S), skrovellav (NT), stenbär, stuplav (S), tibast (S), tjäder, tretåig hackspett (spår, NT), vedflamlav (NT), vedticka (S), vitmosslav.

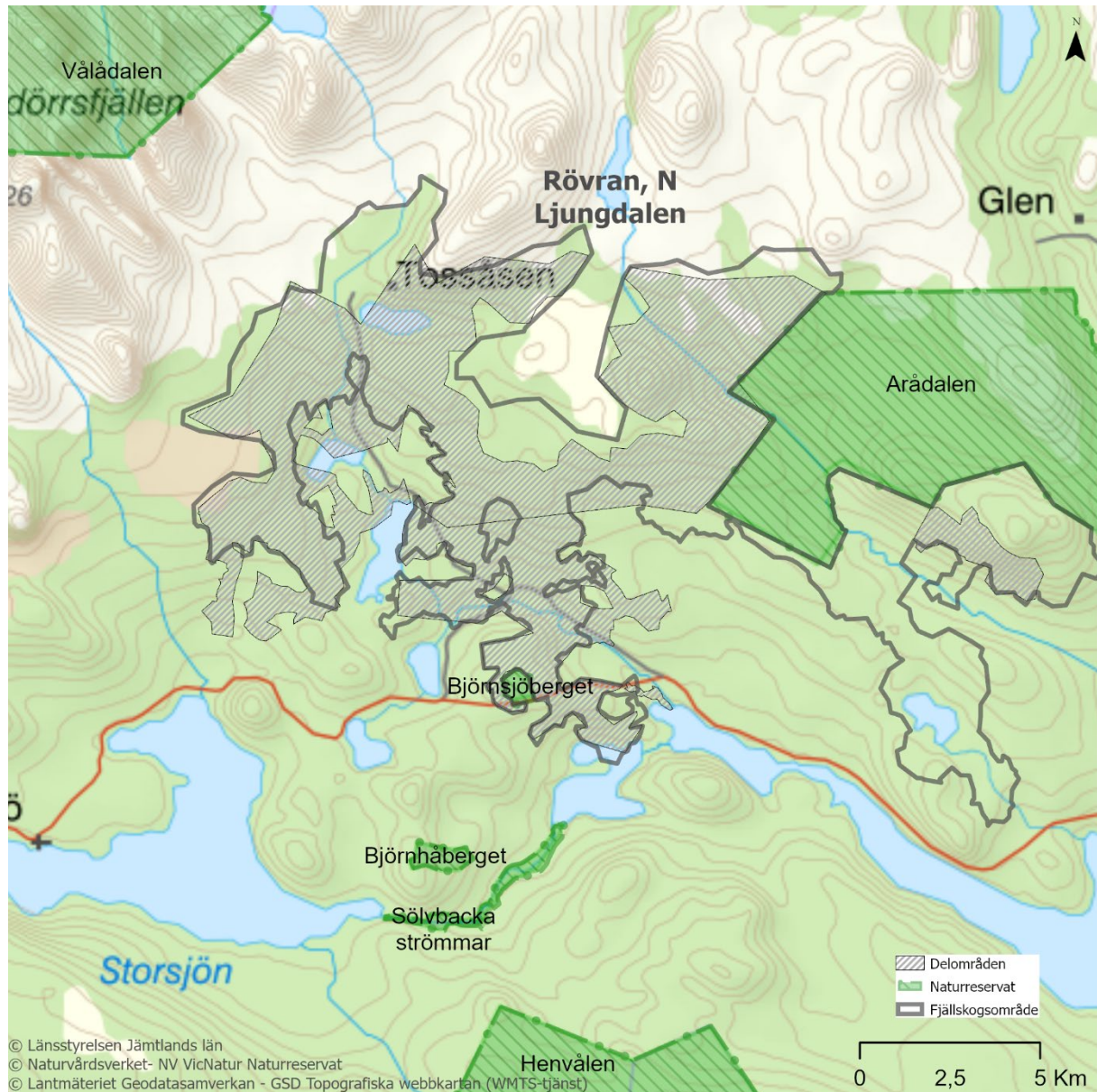
Brötarna Obj.nr: 76

Brötarna är ett 2 300 hektar (varav 550 hektar produktiv skogsmark) stort komplex av myrar, myrholmar och gammal skog. Området ligger kant i kant med Brötarnas naturreservat ca 2 mil nordväst om Svenstavik.

Rövrån, N Ljungdalen Obj.nr: 77

Ca 2 mil öster om Ljungdalen, sydost om Lunndörrsfjällen, finns ett 14 200 hektar (varav 4 500 hektar produktiv skogsmark) stort varierat område med rikligt av naturskogar. Skogen domineras av äldre gran och tallskogar och fjällbjörkskog som bryter av mot kalvfället. Tallskogarna är oftast starkt brandpräglade, bitvis blockrika med inslag av hållmarker och myrar. Spritt i området finns skogar med lång obruten kontinuitet och mycket höga naturvärden.

Röversjöarna

Kommun: Berg

Area: 7 731 ha

Inventeringsmetod: Helikopterinventering

Besökt: 2018

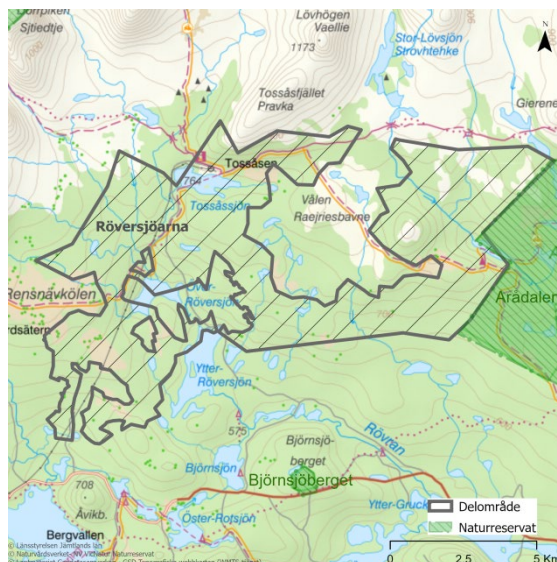
Dominerande skogstyp: Granskog

Området kring Röversjöarna består av ett mosaikartat landskap mellan myr- skog och fjäll beläget öster om Ljungdalen och sydost om Lunndörrsfjällen. Terrängen är kuperad med många små sjöar, bäckar, småvatten och våtmarker.

Skogen domineras till största del av långsamväxande gamla granskogar tillsammans med glesa tallskogar och fjällbjörkskogar som bryter av mot kalvfjället. Det finns oftast ett allmänt inslag av gamla träd i hela området. Till följd av äldre plockhuggningar så har stora delar av området ganska sparsamt med död ved.

Vid sydvästra delen, söder om Rensnäckölen finns mer produktiva bitvis örtrika granskogar med högväxta granar och större inslag av död ved med de ovanliga arterna tajgaskinn (VU), ostticka (VU) och rosenticka (NT)³. Förekomsten av dessa arter signalerar att det funnits gott om död gran långt tillbaka i tiden. Även i områdets nordöstra del, nordost om munkskallen finns inslag av riktiga gammelgranskogar med en större mängd död ved.

Tallskogarna förekommer främst i områdets södra del och består till största del av relativt glesa lågproduktiva skogar med sparsamt till måttlig förekomst av död ved och många fynd av arterna gräddporing (VU) och fläckporing (VU)³. Spritt i landskapet finns även inslag av gamla lövträd.

Området bedöms ha höga naturvärden kopplade till ett mycket stort och sammanhängande naturskogsområde med gott om gamla träd och rödlistade arter. Relativt stora delar av skogen tex. söder om berget Vålen/Raejriesbavne och kring Över-Röversjön saknas dock någon större mängd död ved och är ganska kraftigt påverkade av plockhuggning i äldre tid. Det finns även inslag av enstaka äldre hyggen. Trots detta finns det en god förekomst och kontinuitet av död ved av hög kvalitet på landskapsnivå samt inslag av stora områden med mycket höga naturvärden. De mer påverkade delarna bedöms pga. ett värdefullt landskap och kvarvarande naturskogsstrukturer ha goda möjligheter att utveckla höga naturvärden. Med sin närhet till Lunndörrsfjällen är området även ett populärt vandringsställe och är av riksintresse för det rörliga friluftslivet

Björnsjöberget

Kommun: Berg

Area: 2 224 ha

Inventeringsmetod: Helikopter- och fältinventering

Besökt: 2018

Dominerande skogstyp: Tallskog

Söder om Lunndörrsfjällen och norr om Flåsjön ligger ett stort område med vackra ljusa tallskogar som är starkt präglade av gamla bränder. Här kan man se mängder av kolade brandstubbar och brandljud på det

³ Artportalen (2021). Artportalen – rapportsystem för växter, djur och svampar. Hämtad: <https://artportalen.se/> 2021-11-08

stora inslaget av gamla tallar. Delar av området har spår från minst fyra bränder där den senaste branden ägde rum för ca 100 år sedan. Hit byggdes skogsbruksvägar relativt sent i tiden och under 60-70-talet kalhöggs delar av landskapet. Det som är speciellt med området är dock att det fortfarande finns stora sammanhängande produktiva gammeltallskogar nedanför fjällnära skogsgränsen samt den bitvis stora mängden död ved.

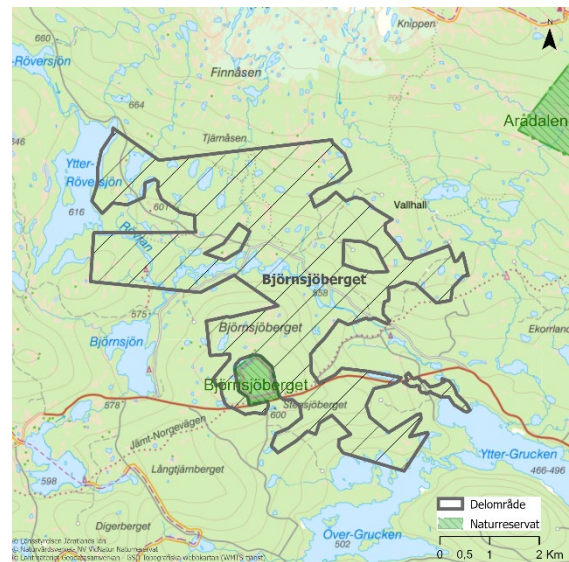
Figur 4. Gammal senvuxna tallar med brandljud

Björnsjöbergets omgivning domineras av äldre brandpräglade tallskogar med många tallar över 200år. Här finns allt från torra hållmarkstallskogar, blockrika skogar samt tallskogar av stavakarakter. Spritt i landskapet finns tallskogar med mycket liten påverkan från skogsbruk, med mycket höga naturvärden och rikligt av torrakor och lågor. Det finns även inslag av yngre skog i norra området och några mindre hyggen. I övrigt håller området höga naturvärden och hyser många hotade arter⁴.

⁴ Artportalen (2021). Artportalen – rapportsystem för växter, djur och svampar. Hämtad: <https://artportalen.se/> 2021-11-08

Granskogsmiljöer förekommer spritt i området, framförallt i fuktigare partier och bäckar. granskogen är flerskiktad med stort inslag av björk, sälg och rönn. Äldre lövträd förekommer spritt, både i tall- och granskogarna.

Generellt sett finns tydligt inslag av död ved med goda förekomster av såväl färska lågor som brända kolade lågor och högstubbar. Den gamla ofta kolade döda veden är viktig för många specialiserade och hotade svampar och lavar. Bitvis finns även god förekomst av död björk. Mängden död ved varierar men på landskapsnivå finns en stor mängd död ved av hög kvalitet.

Länsstyrelsen bedömer att området har höga till mycket höga naturvärden kopplade till rikedom av död tallved och gamla tallar i ett stort sammanhängande produktivt tallnaturskogsområde. Det rikliga inslaget av nyckelbiotoper, hotade arter och att området är beläget i en värde-trakt höjer naturvärdena ytterligare.

Artfynd

Bårdlav (S), Dvärgbägarlav (NT), Kolflarnlav (NT), Lavskrika, Luddlav (S), Norrlandslav (S), Skrovellav (NT), Stuplav (S), Tretåig hackspett (spår, NT), Vedflamlav (NT), Vedskivlav (NT), Vitmosslav (S)

Lövberget

Kommun: Berg

Area: 381 ha

Inventeringsmetod: Fältinventering

Besökt: augusti 2020

Dominerande skogstyp: Granskog

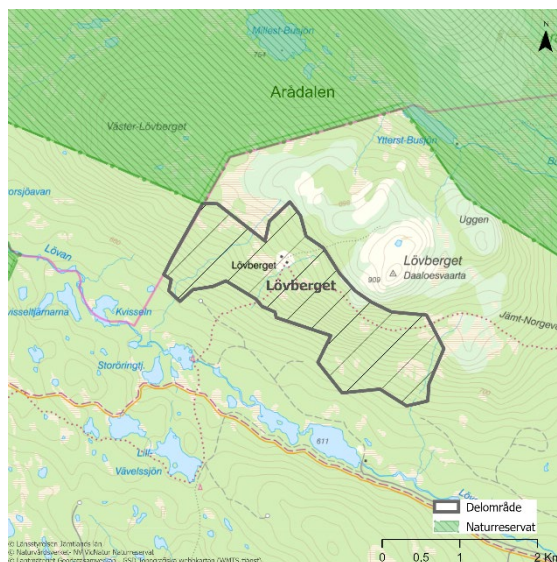
Figur 5. Gammal grannaturskog med gott om stående död ved

Området är beläget strax söder om Arådalen naturreservat i Lövbergets sydvända sluttningar. Skogen domineras av gammal grannaturskog med inslag av urskogsartade skogar och urskog med inslag av trädklädda myrar, barrblandskog och tallskog.

Fältskiktet domineras av frisk mark med bärris och lågörter. I västra delen finns inslag av blockrika partier. Markfuktigheten är skiftande med rikligt av små bäckar och annan fuktig mark med värdefull hydrologi så som källdråg och slutningsmyrar.

Tillgången på död ved är varierad från sparsam till riklig och är beroende av boniteten, tidigare brandpåverkan och dimensionsavverkningsåtgärder. Generellt sett finns det gott om rötlågor i olika nedbrytning och fläckvis gott om vindfällen efter stormfällning. Skogen är påverkad av flera bränder, en brand ägde rum för ca 100år sedan och en annan för ca 200år sedan.

Dimensionsavverkningsstubbar förekommer i de östra delarna med saknas i västra halvan. Mitt i områden finns en gammal fäbod.

Huvudparten av grannaturskogen är uppkommen efter en brand för ca 200 år sedan med inslag av fuktiga brandrefugiala miljöer och områden som påverkats i mindre grad av branden med ännu äldre granar som är uppemot 250-300år. Västra delen består av gles urskogsartad gran- och barrblandskog med urskogsinslag och lokala inslag av gammal tallskog. Medan östra delen består av gammal grannaturskog.

Området har i sin helhet mycket höga naturvärden kopplade till områdets orördhet och inslag av helt orörda urskogar. Frånvaron från skogsbruk och områdets heterogenitet har skapat en stor variation av värdefulla strukturer som är viktiga för många rödlistade arter.

Artfynd

Blanksvart spiklav (NT), Blågrå svartspik (NT), Bronshjon (gnagspår S), Bårdlav (S), Citronporing (CR), Dalripa, Doftskinn (NT), Doftticka (VU), Dvärgbägarlav (NT), Fläcknycklar, Gammelgransskål (NT), Garnlav (NT), Granticka (NT), Gränsticka (NT), Grönpyrola, Harticka (NT), Knottrig blåslav (NT), Kolflarnlav (NT), Korallblylav (S), Kortskaftad ärgspik (NT), Kötticka (NT), Ladlav (NT), Lavskrika, Mörk kolflarnlav (NT),

Revlummer, Rosenticka (NT), Rynkskinn (VU), Rödbrun blekspik (NT), Spillkråka (NT), Spindelblomster (S), Stuplav (S), Svavelrisk (S), Tjäder, Tretåig hackspett (spår, NT), Ullticka (NT), Vaddporing (NT), Vedflamlav (NT), Vedskivlav (NT), Vedticka (S), Vedtrappmossa (NT), Vitgrynig nållav (NT), Vitmosslav (S), Vågbandad barkbock (gnagspår, S)

Björnhåberget Obj.nr: 78

Vid Björnhåberget, ca 25 km öster om Ljungdalen, mellan Storsjön och Över-Grucken ligger ett 860 hektar (varav 730 hektar produktiv skogsmark) stort brandpräglat område dominerat av äldre tallskogar med lång obruten kontinuitet. I området finns det rikligt med block och hållmarker och både olikåldriga glesa tallskogar och mer slutna likåldriga stavatallskogar.

Långtjärnberget - Björnhåberget

Kommun: Berg

Area: 874 ha

Inventeringsmetod: Fält- och
helikopterinventering

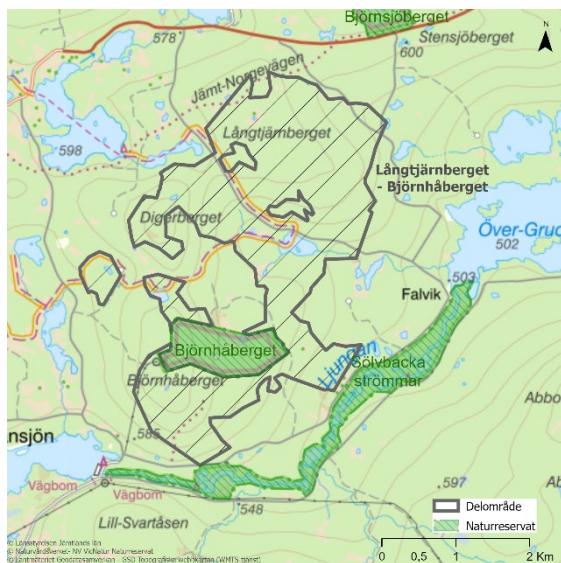
Besökt: 2018

Dominerande skogstyp: Tallskog

Söder om Lunndörrsfjällen och öster om samhället Storsjön kring Björnhåberget och Långtjärnberget ligger ett brandpräglat område dominerat av äldre tallskogar som bitvis är föga påverkade av skogsbruk.

Vid Björnhåbergets omgivning finns allt från torra hällmarkstallskogar, blockrika skogar samt tallskogar av stavakarakter. Stora delar av området domineras av tallskogar med hög orördhet och många tallar med brandljud som är över 200år gamla. Genomgående i området är den rikliga förekomsten av gamla träd och död tallved i olika nedbrytningsgrad. Det finns även yngre skog (70-100år) i östra delen av området som bitvis är gallrad samt mindre delar som är påverkade av underröjning.

Granskogsmiljöer förekommer spritt i området, framförallt i fuktigare partier och bäckar. Äldre lövträd förekommer spritt både i tall- och granskogarna. Även mindre lövbrännor och grova gamla sälgar förkommer framförallt i södra delen av området.

I den mer orörda tallskogen finns allmän förekomst av tallågor i olika nedbrytningsgrad och ett tydligt inslag av stående torrträd av gran, tall och kolade naturliga högstubbar. Det finns god förekomst av grov död ved i hela området. I partier finns även god tillgång på död björk men i överlag sparsam förekomst. Noterbart är att den höga tätheten av tallskogstopparter i området, tex. Tajgataggsvamp (VU), smalfotad taggsvamp (VU) och fläckporing (VU) som visar att det finns en lång kontinuitet av död ved av hög kvalitet⁵.

Länsstyrelsen bedömer att området har växlande höga och mycket höga naturvärden kopplade till rikedomerna av död tallved och gamla tallar i ett stort sammanhängande produktivt tallnaturskogsområde. Det rikliga inslaget av nyckelbiotoper, hotade arter och att området är beläget i en värdestrakt höjer naturvärdena ytterligare⁶.

Artfynd

Granticka (NT), Kolflarnlav (NT), Lavskrika, Luddlav (S), Skrovellav (NT), Spillkråka (NT), Stuplav (S), Tretåig hackspett (NT)

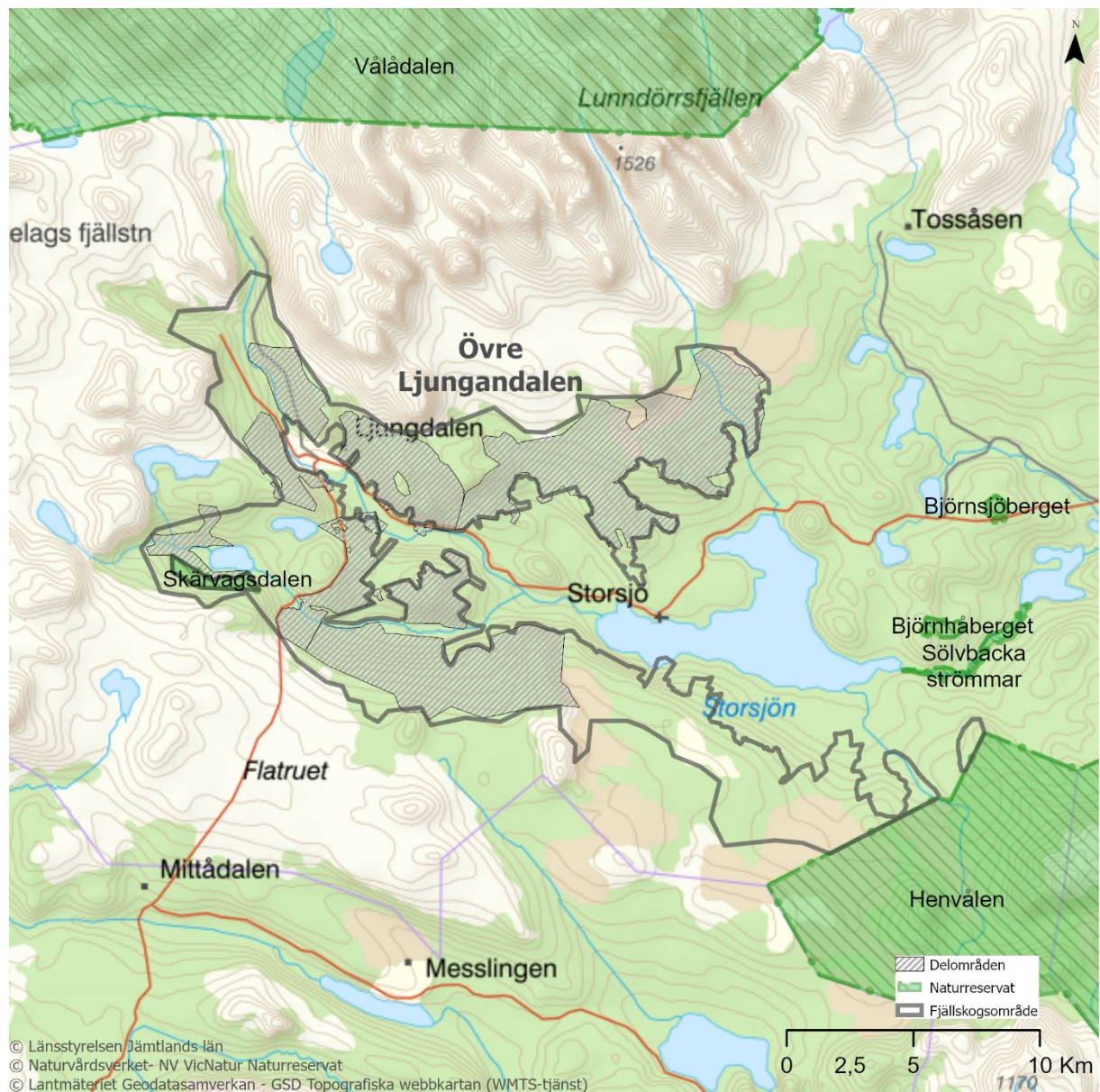
Figur 6. Gammeltallar med brandljud

⁵ Artportalen (2021). Artportalen – rapportssystem för växter, djur och svampar. Hämtad: <https://artportalen.se/> 2021-11-08

⁶ Artportalen (2021). Artportalen – rapportssystem för växter, djur och svampar. Hämtad: <https://artportalen.se/> 2021-11-08

Övre Ljungdalen Obj.nr: 79

I dalgångarna öster om Helagsfjället mellan Lunndörrsfjällen och Flatruet ligger ett 20 800 hektar (varav 7 300 hektar produktiv skogsmark) stort varierat naturskogsområde. Området präglas starkt av de branta sluttningarna ner mot vattendragen Ljungan och Skeartje. Det kuperade området med skog på olika höjder skapar en stor mångfald av olika miljöer. Skogarna i området domineras av äldre granskogar med inslag av myrar, urskogsartad skog, barrblandskog, tallskog, fjällbjörkskog. Inslaget av näringsrika granskogar är ovanligt stor jämfört med de sura fjällen och skogarna i de sydvästra delarna av Jämtlands län.

Nyvallen

Kommun: Berg

Area: 594 ha

Inventeringsmetod: Fälthinventering

Besökt: juli 2021

Dominerande skogstyp: Granskog

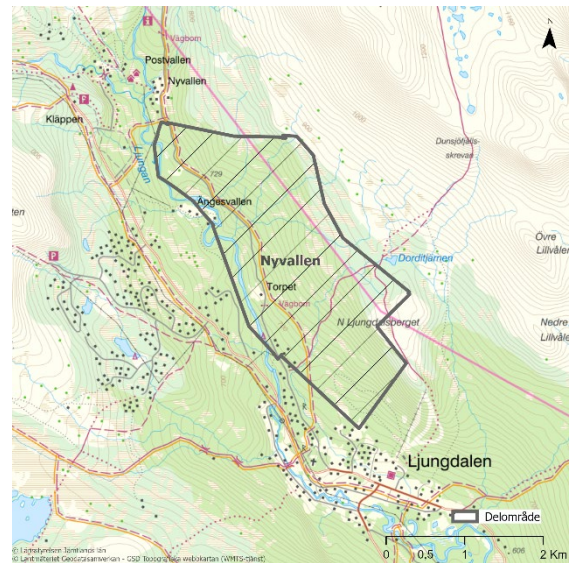
Figur 7. Näringsrik granskog. På granlågor i området finner man till exempel vedsvampar som rosenticka (NT), taigaskinn (VU), rynkskinn (VU), gränsticka (NT) och doftskinn (NT). På myrkantgranar finner man ovanliga arter som liten sotlav, gammelgransskål och sprickporing.

Området ligger i nordvästsluttning ca 650 – 800möh, strax nordväst om Ljungdalen. Skogen avgränsas av Ljungan i söder och trädgränsen i nordöst. Marken är svagt till brant sluttande ner mot Ljungans dalgång, bitvis lite blockigare och består mest av blockig morän och inslag av myrmark. Längs Ljungan finns sandiga åsar med ryggform och sorterade jordarter. Flera fina bäckraviner löper ner mot Ljungan. Fuktigheten varierar från frisk till riktigt blött. Frisk till fuktig mark dominerar. Medelålder på träden är ca 150 år. Träd över 150 förekommer allmänt. Träd över 200 år förekommer måttligt till rikligt inom vissa delar och både tall och gran över 300år finns i området. Kjolgranar förekommer måttligt till allmänt. Myrkantsgranar, små och senvuxna, är vanliga. Många är över 200 år. Tallar över 40cm förekommer oregelbundet och lokalt. Granar över 50cm är ganska vanliga. Grövre björkar finns enstaka men

förekommer inte över hela området. Enstaka gamla rönnar, aspar och sälgar finns. I vissa delområden är fördelningen björk / gran 40/60. Trädslagsfördelning i snitt; gran/björk/tall 75/15/10.

Fältskikt varierar med risvegetation dominerad av blåbär med inslag av lingon, enar, kråkbär och dvärgbjörk. På vissa delar dominerar ört- eller högörtvegetation. På fuktiga delar med rörligt markvatten förekommer flera arter som indikerar rikare markförhållanden, som nordisk stormhatt, svarthö, fjällruta, kransrams, spindelblomster, ormbär, älggräs, kärrfibbla, fläcknycklar, ormrot, brudborste.

Död ved förekommer över stora delar allmänt som torrträd, nya och gamla lågor i olika grovlek. Även mossklädda lågor förekommer. Lågor med såväl som utan markkontakt. Även bohål finns på enstaka träd i skogen. Enstaka fynd av kolad gammal ved finns. Knottrig blåslav förekommer här och där rikligt.

Spår av gammal dimensionsavverkning finns på flera delar av området. Man finner ett fåtal lumpade stamdelar och oövertorvade stubbar. Här finns även spår av gamla stängsel intill bebyggelse. Har troligen varit skogsbyte närmast bebyggelsen långt tillbaka. Skogen i sin helhet har lång kontinuitet av äldre träd och har inte varit kalavverkad. Ovanför elljusspåret i sydöstra delen, kring 700-metersnivån finns spår av sentida

luckhuggning / dimensionsavverkning. Grova granar, i grupper om ca 15 träd har avverkats med motorsåg för ca 10-20 år sedan. Årsringar ca 150-220 på stubbarna.

Länsstyrelsen bedömning är att området i sin helhet har höga naturvärden. Naturvärden är främst knutna till en hög ålder på träden, mängden död ved, fina bäckar och mindre raviner och förekomst av intressanta naturvårdsarter. Mängden äldre död ved är så pass stor och beaktar man områdets senvuxenhet och storlek, samt att skogen är naturligt föryngrad bedöms bitvis ha mycket höga naturvärden. Höglägesskogen i de övre delarna av området har högre täthet av lågor och äldre träd, färre spår av avverkningar och håller mycket höga naturvärden. Spår av avverkning närmast bebyggelsen drar ner totalvärdet. Områdets betydelse för friluftsliv (nära stugor och turism) och närhet till Ljungans dalgång (N2000-område), ett antal hotade vedsvampar och lavar (rynkskinn (VU), tajgaskinn (VU), sprickporing (VU), liten sotlav (VU)) samt förekomst av tjäder och tretåig hackspett gör också området skyddsvärt.

Området är en del av sammanhängande kontinuitetsskogar vid Skärkdalen, Flatruet, Kattuggleknallen och Ljungdalsberget och utgör en större helhet med fjällnära barrnatturskog. Området är även porten in till Vålådalens stora skyddade orörda skogar och fjäll.

Artfynd

Brudsporre, bårdlav (S), doftskinn (NT), gammelgransskål (NT), garnlav (NT), granticka (NT), gränsticka (NT), gulnål (S), gyttelav (S), harticka (NT), kambräken (S), knottrig blåslav (NT), korallblylav (S), kransrams (S), kärrfibbla, kötticka (NT), liten sotlav (VU), luddlav (S), nordisk stormhatt, ormbär, plattlumner (S), rosenticka (NT), rynkskinn (VU), rödbrun blekspik (NT), skinnlav (S), spindelblomster (S), sprickporing (VU), stuplav (S), tajgaskinn (VU), tjäder, tretåig hackspett (spår, NT), ullticka (NT), vedflamlav (NT), vedticka (S), vedtrappmossa (NT), violettgrå tagellav (NT), violmussling (NT), vitgryng nållav (NT), vitmosslav (S), ögonpyrola (S).

Kattuggleknallen

Kommun: Berg

Area: 1 279 ha

Inventeringsmetod: Fältinventering

Besökt: maj 2020

Dominerande skogstyp: Granskog

Figur 8. I området finns det gott om gamla och senvuxna träd.

Detta område har mycket varierande naturtyp, allt från högbonitetsgranskogar med rikligt med grov död ved till senvuxen barrblandskog med spår av en gammal brand, till fjällbjörkskog i ett myr-skog mosaiklandskap, och är beläget i sydvästsluttningen nedanför de mindre fjälltopparna Husvålen och Orrknipparna. Mitt i området finns höjden Kattuggleknallen.

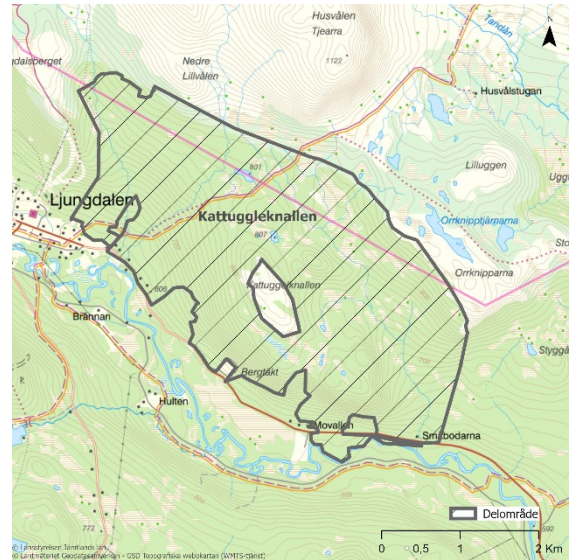
Längst ner i sluttningarna, söder om Kattuggleknallen, förekommer barrblandskog, med allmän förekomst av gran runt 100-150år och tall runt 120-150 år. Oftast domineras området dock av gran, även långt ner i sluttningarna. Långt ner i sluttningarna är få granar mycket äldre än 100år. Högre upp i sluttningarna är skogen senvuxen och grandominerad. Granarna är här allmänt 150 år eller äldre, kring Kattuggleknallen finns det granar runt 200-300år. I sluttningarna öster om Kattuggleknallen, i Kattuggleknallens nordsluttning och västerbranter samt långt upp mot Orrknipparna är granen oftast frod vuxen, grova granar förekommer allmänt. Grova granar och tallar förekommer i övrigt sparsamt. På högre höjd finns det ett stort

inslag av gammal björk. Norr om Kattuggleknallen finns ett stort område med myr-skogmosaik. Myrmosaikens domineras av fjällbjörk med bitvis ett stort inslag av senvuxen gran. Enstaka tallar runt 300 år förekommer. Längst ner mot Ljungdalens dalbotten förekommer ett talldominerat parti på sandig mark. I områdets skogklädda delar förekommer asp, sälg och rönn sparsamt. Enstaka sälgar är grova. Enbuskar är bitvis vanligt förekommande. Kattuggleknallens västbranter utmärker sig genom att ha ett tydligt inslag av sälg och rönn. I östra delen av området finns bitvis rikligt med mörka hänglavar.

Långt upp i sluttningarna är området ofta blockigt. Marken varierar i fuktighet från torr till frisk till fuktig. Skogsmarken är ofta lågproduktiv och fältskiktet domineras av lingon och kråkbär, med inslag av blåbär, ljung och smalbladigt gräs. I de mer produktiva, grandominerade delarna domineras blåbär, med inslag av lingon. Ofta finns det blöta sänkor med vitmossa. Mot Orrknipparna, i Kattuggleknallens östbrant, samt i sluttningarna väster om Kattuggleknallen finns stråk med rörligt markvatten. I dessa områden, samt längs med områdets bäckar utgörs fältskiktet omväxlande av hög- och lågortsvegetation, med bland annat skogsnäva, torta och nordisk stormhatt.

Mängden stående död ved av gran är sparsam-måttlig. I sluttningarna väster om Kattuggleknallen finns det bitvis gott om grova döda granar. Mängden granlågor är mestadels måttlig. Överallt finns lågor i olika nedbrytningsstadier, långt ner i sluttningen är det dock främst relativt nya hårda rötlågor och rotvältor. Bitvis är mängden död ved av gran sparsam långt ner i sluttningarna. Längre upp i sluttningarna är mängden äldre lågor större. Mot Orrknipparna finns det allmänt, bitvis rikligt med grova gamla granlågor. De grövsta lågorna är 60–70 cm i diameter. Många av dessa grova lågor är kapade men lämnade avverkningsrester. I övrigt är mängden grova granlågor sparsam. Mängden björklågor är måttlig, i övergången till fjällbjörkskog allmän. Mängden klen död ved av björk är ofta riklig.

Talltorrakor och tallågor förekommer sparsamt i delarna med barrblandskog. Kolade tallstubbar finns sparsamt i myrmosaikens, och i områdena öster och söder om Kattuggleknallen. Söder om Kattuggleknallen finns även enstaka kolade tallågor.

Större delen av området har plockhuggits i äldre tid, östra delen av myrmosaikens och den mer produktiva granskogen långt ner i sluttningarna har plockhuggits hårt i äldre tid. Små urskogsartade partier förekommer i lågproduktiva partier kring Kattuggleknallen och i en fläck längs med Kvarnbäcken.

Området har höga naturvärden med inslag av mycket höga naturvärden som främst är kopplade till en mycket lång trädkontinuitet, att det är ett stort sammanhängande område, förekomsten av lövträd och gamla barrträd, samt förekomsten av död ved olika nedbrytningsgrader och grovlek.

Artfynd

Bårdlav (S), Daggs�inn, Doftskinn (NT), Dvärgbägarlav (NT), Gammelgransskål (NT), Garnlav (NT), Granticka (NT), Gulnål (S), Gytterlav (S), Gränsticka (NT), Harticka (NT), Järpe (konstaterad häckning) (NT), Källmossor (S), Kambräken (S), Knottrig blåslav (NT), Korallblylav (S), Kärrfibbla (S), Kötticka (NT), Kungsfågel (NT), Ladlav (NT), Liten sotlav (VU), Luddlav (S), Lunglav (NT), Mörk husmossa (S), Nästlav (S), Nordlig nållav (NT), Plattlumner (S), Purpurmylia (S), Rödrun blekspik (NT),

Rosenticka (NT), Rynkskinn (VU), Skinnlav (S), Skrovellav (NT), Spindelblomster (S), Sprickporing (NT), Stuplav (S), Tajgaskinn (VU), Tretåig hackspett (spår, NT), Ullticka (NT), Vedflamlav (NT), Vedflikmossa (NT), Vedskivlav (NT), Vedticka (S), Vedtrappmossa (NT), Violmussling (NT), Vitgrynig nållav (NT), Västlig hakmossa (S).

Södra Ljungdalsberget

Kommun: Berg

Area: 500 ha

Inventeringsmetod: Fältinventering

Besökt: juni 2020

Dominerande skogstyp: Granskog

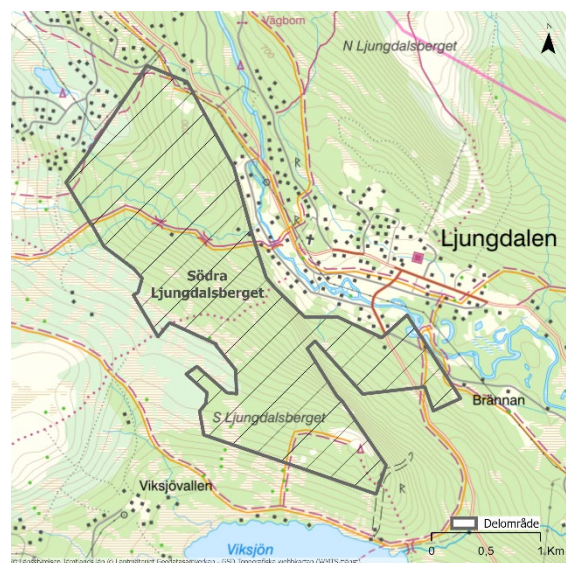
Södra Ljungdalsberget ligger drygt en kilometer sydväst om Ljungdalen. Området består av en fjällrygg med syd- och nordöstvända branta bitvis blockrika sluttningar. Skogen norr om fjällryggen är belägen i vidsträckt mäktig nordostsluttning med 200 meter i höjdskillnad, 650-850 m ö.h.

I Södra Ljungdalsbergets och Knallens högproduktiva sydsluttning växer en luckig och örtrik granskog med inslag av björk, rönn och sälg som bär spår av gammalt skogsbyte. Här finns allmänt med gran över 150 år och måttligt med grov gran - enstaka grova granar och torrakor är ca 50-70 cm i brösthöjdsdiameter. I sydost finns flera grova rönningar samt enstaka grova sälgar med lunglavssamhällen. I partier finns allmänt till rikligt med död ved i olika nedbrytningsstadier och måttligt med grova mossbeklädda lågor av gran. Längst i sydväst blir skogen något mindre produktiv med ökad andel senvuxna granar. Närmast toppen av Södra Ljungdalsberget dominerar björk med inslag av senvuxen äldre gran.

I de nordostliga sluttningarna nordväst, norr och öster om Södra Ljungdalsberget växer såväl senvuxen som mer näringsrik grannaturskog med inslag av björk, enstaka sälg, rönn och tall i bitvis kuperad terräng. Delar av sluttningarna norrut och österut mot Ljungan är branta. Skogens täthet varierar för att successivt längst i norr övergå till fjällbjörksskog. Enstaka granar i

nordostsluttningen är grova med individer upp till 80 cm i diameter.

I framför allt det mellersta området finns partier med översilningsmarker och örtrika sluttningar med högorter såsom torta, nordisk stormhatt och skogsnäva, framför allt i de nordvästra och norra delarna. Förekomsten av gran över 150 år är i regel allmän i området och i en del frodigare partier finns inslag av grova granar, cirka 60-80 centimeter i diameter. Även enstaka björkar och sälgar är grova. Grannaturskogen är i övrigt bitvis gles och senvuxen med klenare granar och björkar på frisk skogsmark med blåbär, lingon och kråkbär. Grannaturskogen blir tätare ca 700 meter norr om Ljungdalsberget med inslag av björk och ökad andel sälg. Här bedöms granens medelålder vara ca 100-120 år med inslag av enstaka gran i 150-årsåldern. I något enstaka mindre parti längre österut finns även hållmarkstallskog.

En väg löper genom området i nord-sydlig riktning i den östra delen. Öster om vägen är enstaka granar över 150 år och ett fåtal är grova i grannaturskogen med inslag av lövträd och enstaka tall. Någon tall är uppskattningsvis ca 150 år och över 40 cm i diameter. I den nordöstra delen närmast Ljungan finns även översvämningssmark som är gles bevuxen med björk och senvuxna granar. I den sydöstra delen växer flera aspar, varav någon enstaka grov, i den branta sluttningen.

Förekomsten av död ved i olika storlekar och nedbrytningsstadier är mestadels måttlig till allmän i området. Både granrotvältor och rötbrutna granar förekommer varav enstaka är ca 50-60 cm i diameter i den mellersta delen. Även enstaka torrträd av gran finns. Både liggande och stående död ved av björk finns i regel allmänt i området. Enstaka förekomster av död ved av sälg och rönn finns. I den branta sluttningen i den sydöstra delen av området finns rikligt med död ved, framför allt av rötbrutna granar men även asplågor i sena nedbrytningsstadier förekommer. Ovan branten i sydost finns även spår av brand i form av enstaka brandpåverkad stubbe. I övrigt påträffades inte brandpåverkad död ved i området. Vedsvamp liksom röta förekommer överlag måttligt i området. Granticka påträffas på flera lokaler i skogen.

Spridda mindre myrmarker finns i området, särskilt västerut, ibland glest bevuxna med klena björkar och tallar. I centrala partier finns enstaka lodytor och stora mossövertäckta stenblock. Här är skogsmarken ofta fuktig till blöt med högörtsrika sluttningar. Flera högresta och gamla myrstackar bevuxna med blåbärsris finns i den mellersta delen av området. Troligen har delar av skogen, främst söderut och norrut, tidigare påverkats av bete.

I norr finns tre större bäckar vilka sammanstrålar och bildar vattenfallet Storbäcksfallet som skapar en forsdimmepåverkad skog. Därutöver finns flera spridda mindre bäckar i området liksom mindre vattenhål i redan fuktiga partier.

Det finns gamla mossöverbuxna plockhuggna stubbar i området, särskilt i den tätare granskogen i den centrala delen österut. Längre norrut finns även gamla dimensionsavverkade stubbar. Det finns också ett parti som nyligen plockhöggs för några år sedan i den östra delen av området. Enstaka förhållandevis nyligen plockhuggna stubbar finns längs med en vandringsled i området. Knappt 100 meter väster om vägen i den södra delen av området finns även ett yngre planterat tallbestånd som är ca 20-30 år.

Länsstyrelsen bedömer att skogsområdet vid Södra Ljungdalsberget har höga till mycket höga naturvärden, särskilt i den södra och västra mellersta delen av området samt partier av den norra delen av området, både gällande struktur och artfynd. Här finns både senvuxna och mer näringsrika grannaturskogar i örtrika och fuktiga syd- och nordostliga sluttningar. I området finns mindre spridda delar med något yngre gran som klassas som utvecklingsmark med god potential att utveckla höga naturvärden inom 20-50 år. Det finns även mindre partier som nyligen har plockhuggits i området, bland annat längs med en vandringsled.

Artfynd

Blodticka (S), bårdlav (S), doftskinn (NT), gammelgransskål (NT), garnlav (NT), granticka (NT), gränsticka (NT), gulnål (S), gytterlav (S), harticka (NT), knottrig blåslav (NT), korallblylav (S), kärrfibbla, luddlav (S), mörk husmossa (S), nordisk stormhatt, norrlandslav (S), ormbär, revlumner, rosenticka (NT), rynkskinn (VU), skinnlav (S), skrovellav (NT), spindelblomster (S), stuplav (S), taggbräken (S), tibast (S), tjäder, torta, tretåig hackspett (spår, NT), ullticka (NT), vedskivlav (NT), violettgrå tagellav (NT), vitgrynig nållav (NT).

Skärvagsdalen

Kommun: Berg

Area: 351 ha

Inventeringsmetod: Fältinventering

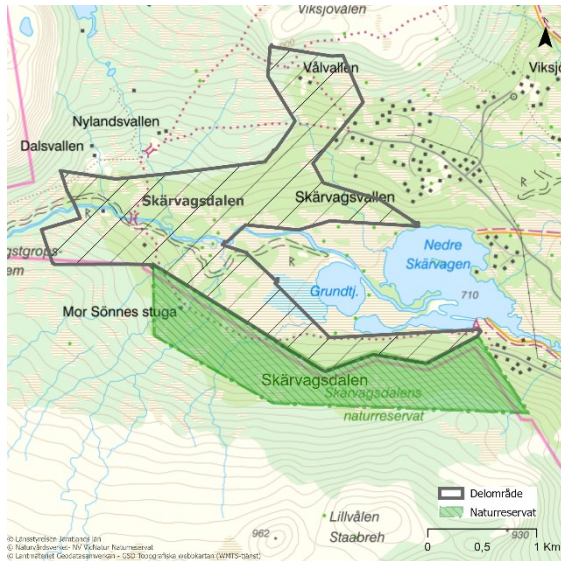
Besökt: augusti 2021

Dominerande skogstyp: lövrik barrskog

Området ligger i syd- sydvästsluttning ca 650 – 800möh, strax väst om Skärkdalen. Skogen avgränsas av Skärvagsån i söder och Fäbodområdet Vålvallen i nordöst.

Övre norra delen av området består av gles fjällbjörkskog och gammal fäbodmark med igenväxande slätterängar. Äldre timmerhus med grånat virke och ladlav förekommer. Nedre delen närmare Skärvagsån grannaturskog med inslag av gammal tall och björk. Hela området indikerar basiska

förhållanden med signalarter som tibast, tvåblad, mm.

Fältskikt varierar från blåbärsris till högört i fuktigare stråk. Området är blockrikt och på några delar förekommer mycket stora block, även med överhäng / tak. Här och där syns spår av brand i form av brandljud och enstaka förekomst av kol på död ved.

Flera stråk med små bäckar och slutningsmyrar skapar variation i markfuktighet.

Död ved förekommer måttligt till lokalt allmänt. Kännetecknande är grovleken på både tall och granlågor. Flera är över 80cm och någon upp till 110cm i diam. I den övre delen är det vanligt med snöbrutna fjällbjörkar.

Området är en del av sammanhängande kontinuitetsskogar vid Skärkdalen, Flatruet, Kattuggleknallen och Ljungdalsberget och utgör en större helhet med fjällnära barrnatskog. Området är även porten in till Vålådalens stora skyddade orörda skogar och fjäll.

Artfynd

Bergslok, Blanksvart spiklav (NT), Brudsporre, Bårdlav (S), Cinnoberflamlav (NT), Fläcknycklar, Garnlav (NT), Granticka (NT), Gränsticka (NT), Gräsull, Gytterlav (S), Harticka (NT), Knottrig blåslav (NT), Korallblylav (S),

Kransrams (S), Kruskalkmossa (S), Kärrfibbla, Ladlav (NT), Liten sotlav (VU), Luddlav (S), Nordisk stormhatt, Nordlig nållav (NT), Ormbär (S), Rosenticka (NT), Skinnlav (S), Skrovellav (NT), Stuplav (S), Tajgaskinn (VU), Tibast (S), Tjäder, Tretåig hackspett (NT), Tvåblad (S), Ullticka (NT), Vedflamlav (NT), Vedskivlav (NT), Vedticka (S), Vedtrappmossa (NT), Vitgrynig nållav (NT), Vitmosslav (S), Ögonpyrola (S),

Figur 9. Jättetall som har blåst ner i den senaste stormen.

Hulten-Skärkdalen

Kommun: Berg

Area: 817 ha

Inventeringsmetod: Fälthinventering

Besökt: juli 2020

Dominerande skogstyp: Granskog

Området sträcker sig längs Ljungans meandrande flöden i nordost och Viksjöns östra sida i nordväst, söderut längs östra sidan av vägen mellan Skärkdalen och Ljungdalen över Skärkan (Skeartje) och upp till trädgränsen där Flatruet tar vid i söder, ca 600-750 möh. Området är en fortsättning på sluttningarna ner mot Ljungan, skogen kring Björnskallen, Kattuggleknallen och Ljungdalsberget / Nyvallen som utgör en större helhet med fjällnära barrnatskog som fortsätter norrut in i Vålådalens Naturreservat.

Viksjobäcken som rinner från Viksjön ner till Ljungan, kantas av rikmarksarter som blodnycklar, tvåblad, svarthö, ängsnycklar, brudsporre, fjällruta, björnbrodd och gräsull i

Artfynd

Björn (NT), blanksvart spiklav (NT), blodnycklar, blågrå svartspik (NT), brudsporre, bårdlav (S), bäver (spår), doftskinn (NT), fläcknycklar (S), gammelgransskål (NT), garnlav (NT), gluttsnäppa, granticka (NT), grantickeporing (VU), grenlav (VU), gräddporing (VU), gränsticka (NT), gräsull, gulnål (S), halmgul örnlav (NT), harticka (NT), härmsångare, kambräken (S), knottrig blåslav (NT), korallblylav (S), korallrot (S), kruskalkmossa (S), kärrfibbla, kötticka (NT), lavskrika, liten sotlav (VU), lopplummer, luddlav (S), lunglav (NT), nordisk stormhatt, nordlig nållav (NT), nästlav (S), revlummer, rosa skärelav (NT), rosenticka (NT), rutlungmossa (S), rynkskinn (VU), rödvingetrast (NT), skinnlav (S), skrovellav (NT), skrovellav (NT), spillkråka (NT), spindelblomster (S), sprickporing (VU), stuplav (S), taggbräken (S), taigaskinn (VU), talltagel, tibast (S), tjäder, tretåig hackspett (spår, NT), trådticka (S), tvåblad (S), ullticka (NT), vedflamlav (NT), vedskivlav (NT), vedticka (S), vedtrappmossa (NT), violettgrå tagellav (NT), vitgrynig nållav (NT), vågbandad barkbock (gnagspår, S), ängsnycklar, ögonpyrola (S).

Figur 10. Inom området finns några myrar kantade av grannaturskog.

Nordsäter-Styggåsen

Kommun: Berg

Area: 3 959 ha

Inventeringsmetod: Helikopterinventering

Besökt: 2018, 2019

Dominerande skogstyp: Granskog

Nordsäter-Styggåsen ligger i Ljungdalen, cirka en mil väster om orten Ljungdalen. Den västligaste delen av området ligger knappt fem kilometer sydväst om Ljungdalen. I sydväst rinner älven Ljungan mot Storsjön. Området gränsar i norr till de mindre fjällen Orrknipparna, Storuggen och Lilluggen, samt de större fjällen Falkvålen och Storåkläppen (cirka 1 015 meter över havet).

Terrängen i skogsområdet är bitvis kuperad och blir brant i sluttningarna till Orrknipparna, Storuggen, Lilluggen, Storåkläppen och Storuggen. Området har en höjdskillnad på nära 350 meter och varierar från cirka 600 meter över havet vid Småbodarna längs med länsvägen till cirka 945 meter över i havet högst upp i Storåkläppens sydsluttning. Stora delar av området ligger ovan fjällnära gränsen bortsett från partier vid Småbodarna, Malinmyren, Rönnåsen (söder om Stormyren) och Storåsen.

Området domineras av grannaturskog men i den västra delen ökar inslaget av tallskog. Därutöver finns spridda inslag av lövblandad barrskog i hela området, även i fjällsluttningarna. I den centrala delen och österut finns en mosaik av myr- och grandominerade skogsmarker. Sydväst om Storåkläppen och öster om Storåsvallen växer

lågproduktiv granskog. Det finns inslag av gamla och grova tallar nordväst om Nyvallen öster om Storbäcken. I den nordöstra delen vid Nordsäteren är partier av den äldre grannaturskogen gles och lågproduktiv. Här finns även mindre inslag av tall och lövträd.

Förekomsten av död ved är måttlig i den centrala delen av området, främst av rötbrutna lågor. Det finns partier med riklig förekomst av rötbrutna lågor, bland annat sydost om Orrknipparna i väster. Längre västerut i norra kanten av området och vid Nyslåtmyrarna är andelen död ved något lägre. Sydost om Storuggen finns enstaka vindfällen.

Stora delar av området består av nyckelbiotoper registrerade av Skogsstyrelsen, vilka beskrivs som naturskog eller urskogsartad skog med generellt goda förekomster av död ved och gamla träd. Inga av ovanstående nyckelbiotoper har helikopterinventerats men inkluderas ändå i området på grund av sina höga dokumenterade naturvärden.

Ett flertal tjärnar finns spridda i hela skogsområdet. De flesta tjärnar är mindre i storlek men det finns även några större tjärnar vid exempelvis Styggåsen och Stormyren. Tandån och Lillån rinner genom skogen liksom ett flertal mindre bäckar, framför allt i den östra delen av området.

Skogsområdet vid Nyslåtmyrarna hyser höga naturvärden. Enstaka partier som sydost om Orrknipparna hyser mycket höga naturvärden med tanke på granarnas höga ålder och den rikliga förekomsten av död ved.

Dalsjöberget-Särvvålen

Kommun: Berg

Area: 3 202 ha

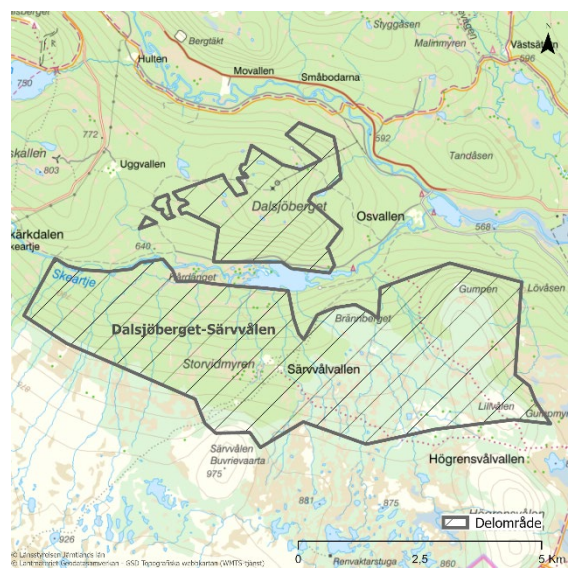
Inventeringsmetod: Helikopterinventering

Besökt: 2019

Dominerande skogstyp: Granskog

Dalsjöberget-Särvvålen ligger drygt åtta kilometer sydost om Ljungdalen. I den sydvästra delen av området tornar lågfjället

Flatruet upp sig och en bit österut finns de mindre men ändå höga bergen Särvvålen och Högrensvålen. Terrängen i området är mestadels kuperad och ofta brant i Flatruets, Brännbergets, Gumpens och Dalsjöbergets sluttningar. Höjden över havet varierar från cirka 625 meter vid Över-Dalsjöns strand till cirka 945 meter i Särvvålens sluttningar. Lillvålens topp mäter cirka 920 meter över havet medan Dalsjöbergets topp mäter cirka 845 meter. Huvuddelen av området söder om Över-Dalsjön ligger ovanför fjällnära gränsen. Halva sydöstra delen av området vid Dalsjöberget ligger ovan fjällnära gränsen.

Området söder om Över-Dalsjön är beläget i mäktigt nordvärd sluttning med en höjdskillnad på flera hundra meter som domineras av grandominerad naturskog med inslag av björk och tall. Här och var finns inslag av lövblandad barrskog, tallnaturskog och myrmarker. En del partier i skogen är lågproduktiva, framför allt i den östra delen av området, där även inslaget av lövträd och myrmarker ökar. Förekomsten av död ved är i regel måttlig, främst av rötbrutna lågor. Det finns fler partier där förekomsten av död ved är sparsam. Den norrvända sluttningen med en stor höjdskillnad tillsammans med många små bäckar skapar en miljö med hög och jämn luftfuktighet rikt på skuggiga fuktiga mikromiljöer.

I området vid Dalsjöberget är skogen variationsrik och utgörs främst av äldre

barrblandskog. Det finns partier med både gran, tall och lövblandad barrskog. I de centrala delarna av området är förekomsten av död ved generellt måttlig, främst av rötbrutna lågor. Även vindfällda träd finns i sydost. I området finns gott om branta sluttningar och lodytor i alla olika riktningar.

I den östra delen av området sydost om Över-Dalsjön finns flera bolagsregistrerade nyckelbiotoper omfattande drygt 350 hektar barrnaturskog som beskrivs hysa hög frekvens av gamla träd och måttlig till hög orördhet.

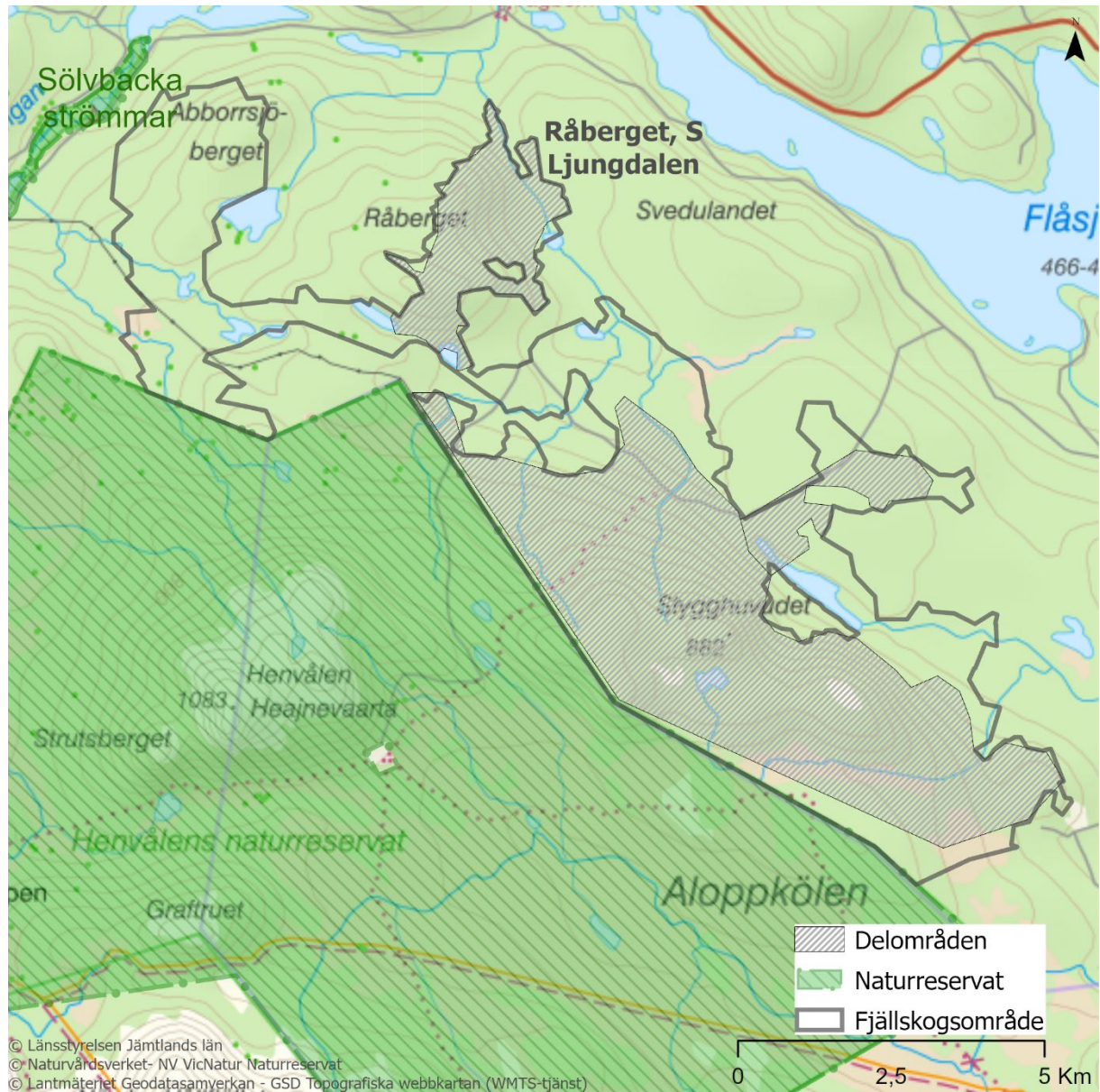
Ett flertal bäckar rinner genom området söder om Över-Dalsjön ut i vattendraget Skärkan och till Över-Dalsjön. Även enstaka tjärnar finns i den östra delen av området. Kring Dalsjöberget finns enstaka mindre tjärnar och i regel få mindre bäckar. I områdets västra del finns flera mindre och halvstora bäckraviner.

Vid Särvvålvallen finns en gammal fåbod som numera används som fritidshus.

Länsstyrelsen bedömer att skogsområdet vid Dalsjöberget och söder om Över-Dalsjön hyser höga och delvis mycket höga naturvärden.

Råberget, S Ljungdalen Obj.nr: 80

Nordost om Henvålen ca 4 mil väster om Åsarna ligger ett 5 700 hektar (varav 2 500 hektar produktiv skogsmark) stort natur- och urskogsområde. Skogen är ofta urskogsartad, brandpräglad och utgörs av en mosaik av gran- barrbland- och tallskogar. Höjdlägeskogarna i skogs- och myrmosaikerna vid Åstjärnen utgörs överlag av granurskogar.

Råberget

Kommun: Berg

Area: 506 ha

Inventeringsmetod: Fältinventering

Besökt: oktober 2019

Dominerande skogstyp: barrblandskog

Området är beläget norr om Henvålens naturreservat, några mil väster om Börtnan. Terrängen är kuperad och bitvis blockrik. Skogen domineras av hänglavsrika barrblandskogar med allmänt inslag av både gamla granar och tallar. Området är präglad av tidigare bränder och det finns därför ett tydligt inslag av kolade brandstubbar. Mängden död ved är god i hela området och förekommer i olika nedbrytningsgrader.

Skogen är varierad till följd av den kuperade terrängen. Det växer granskog i fuktstråken, barrblandskog på frisk mark och tallskog i steniga, friska-torra områden med inslag av hållmark och klapperstensfält. Utmed Ringbrynnsbäcken i norr finns lövrik granskog. I norra halvan finns flera stråk av äldre granskog med stort inslag av grova träd. I östra delen finns mindre inslag av yngre skog som saknar någon större mängd död ved.

Området är präglad av gamla plockhuggningar och äldre dimensionsavverkning men har fått stå orörd från modernt skogsbruk. Till följd av frånvaron från skogsbruk finns det god kontinuitet av både gamla träd och död ved.

Många fynd av arterna dvärgbägarlav, gräddporing och fläckporing tyder på särskilt höga naturvärden knutna till tallved⁷.

Området bedöms i sin helhet ha höga till mycket höga naturvärden kopplade till gamla träd och den goda förekomsten och variationen av död ved av både tall och gran.

Artfynd

Garnlav (NT), Granticka (NT), Knottrig blåslav (NT), Kolflarnlav (NT), Lavskrika, Nästlav (S), Skrovellav (NT), Tjäder, Tretåig hackspett (spår, NT), Ullticka (NT), Vedflamlav (NT), Vitgrynig nållav (NT),

Stygghuvudet

Kommun: Berg

Area: 2 583 ha

Inventeringsmetod: Stickprov

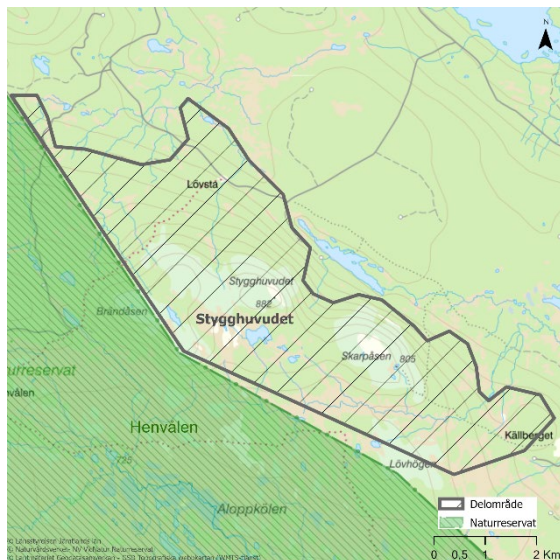
Besökt: september 2020

Dominerande skogstyp: Barrblandskog

Stygghuvudet är beläget ca 35 km norr om samhället Hede och utgörs av ett ur- och naturskogslandskap som spänner över ett bergsområde med flera toppar och i huvudsak nordostvända sluttningar. I väst ingår ett höjdområde med en skogs- och myrmosaik samt tjärnar som i bredd front ansluter till det befintliga naturreservatet Henvålen. Gammal barrblandskog med visst lövinslag dominerar i området. Andelen gran och tall skiftar mosaikartad i området. Höjdläggesskogarna i skogs- och myrmosaikens vid Åstjärnen utgörs överlag av granurskogar i sen succession med visst inslag av tall och björk. Den till stora delar urskogsartade barrblandskogen i de nordvända och överlag blockrika bergssluttningarna varierar i åldern från ca 180 år i de lägst belägna delar till ca 230 år i de övre delar. Ålderskillnaden förklaras främst av skogsbrand som härjade i sluttningarnas nedre delar där granurskogar brann upp senast för ca 200 år sedan. Längre

⁷ Artportalen (2021). Artportalen – rapportsystem för växter, djur och svampar. Hämtad: <https://artportalen.se/> 2021-11-08

upp och i brandrefugiala lägen blir skogen äldre än ca 180 år. Brandöverståndare i form av gamla tallar med brandljud finns främst i områdets övre och mot norr slutande delar. Tillgången till död ved skiftar från måttlig till riklig och mest död ved finns i de högre belägna avsnitt. I granurskogarna i skogs- och myrmosaikerna mellan bergshöjderna och reservatsgränsen i väst är det överlag en anmärkningsvärd rik tillgång till död ved i olika nedbrytningsstadier. Utmed skogsbilvägen som styckar in i området från nordväst, har markägaren utfört så kallad naturvårdande skötsel genom manuell ringbarkning, vilket har ökat tillgången på stående död ved ytterligare. Viss gammal dimensionsavverkning av främst brandöverståndare har förekommit i de lägst belägna delar. Kring fåbodstället Lövsta har även äldre husbehovshuggning skett. Granurskogarna i skogs- och myrmosaikerna är orörda likaså delar av de urskogsartade bestånden i de nordvända sluttningar. Någon mindre andel bättre utvecklingsmark ingår omkring fåboden och även i delområdet norr om skogsbilvägen.

Stygghuvudet är ett i stort sett obrutet ur- och naturskogslandskap som i väst direkt ansluter till det stora naturreservatet Henvålen. De skogliga naturvärdena är mycket höga då områdets gamla skogar till stora delar har urskogskaraktär och inhyser en rik biologisk mångfald. Områdets direkta anslutning till befintligt naturreservat förstärker

skyddsvärdet och potentialen för artmångfaldens överlevnad på längre sikt.

Artfynd

Blanksvart spiklav (NT), gammelgranskål (NT), garnlav (NT), granticka (NT), gränsticka (NT), knottrig blåslav (NT), rosenticka (NT), skrovellav (NT), trådticka (S), ullticka (NT), vedskivlav (NT), vedflamlav (NT), vedticka (S), vitgryning nållav (NT)

Väster-Mjöingen

Kommun: Berg

Area: 506 ha

Inventeringsmetod: Fältinventering

Besökt: september 2020

Dominerande skogstyp: Tallskog

Det är tallhedar med gammal tallnurskog på flack mark som utgör det avgränsade området med naturskog ca en mil väster om Börtnan. Höjden över havet spänner från ca 600 till 650 meter. Redan när man kommer in i området blir man imponerat av de gamla skogarna på hedmark. Naturskogar med gamla tallar blir allt ovanligare i skogslandskapet till följd av avverkning. Kalhyggen och planterade ungskogar brukar i vanliga fall dominera landskapet. Åldern på tallskogen i området ligger sammantaget på ca 180 till 200 år men på beståndsnivå spänner åldrarna från ca 170 år i tallbrännan över 200 år och till ca 230 år som mest. De äldsta tallar är omkring ca 200 till 300 år gamla. Skogen är överlag tvåskiktad i höjdsiktning och den är relativt gles. Avsnitt med tätare stående naturskog förekommer i den nordöstra delen som utgörs av ca 170 årig och överlag enskiktad tallbränna och även längst i söder där skogen har en flerskiktad struktur. I den södra delen finns det dessutom ett visst inslag av gran och björk. Dimensionsavverkning har för länge sedan förekommit, men vissa delar utgörs av relativt orörd gammal bränna. Det är måttligt till allmänt med död ved och fläckvis är det även sparsamt samt rikligt på andra ställen. Påfallande är den rika tillgången till bränd död ved främst i form av gamla kolade brandhögstubbar. Tillgången till lågor i olika nedbrytningsstadier varierar i området. Det

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Telefon: 010-225 30 00
jamtland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/jamtland